

NAGYVÁRADI NAPLÓ

Előfizetési feltételek:

Nagyváradon:	Postai küldéssel:		
Egész évre. 12.—	Negyed évre. 3.—	Egész évre. 14.—	Negyed évre. 3.50
Fél évre. 6.—	Egy óra. 1.—	Fél évre. 7.—	Egy óra. 1.20
Egyes szám ára 5 krajczár.			

Megjelenik mindennap,
hétfő és ünnep után való napok
kivételeivel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bémer-tér, Mayr-ház I. emelet, a hova úgy az előfizetési
pénzek, hirdetések, valamint a lap szellemi részét illető levelek
küldendők.

Egy elfelejtett eszme.

Irt: *Glatz Antal.*

E fenti czimmel Bertsey György ur a városi tüzbiztosításról egy igen szép, pontos adatokra, nagy szakismeretre stb. valló cikket irt a »Nagyvárad Napló« f. hó 12-én megjelent 37. számában.

Mint némileg szakembernek, legyen szabad a jelzett cikkre pár szóval reflektálnom, nehogy a nagy közönség, nem ösmervén a kellő adatokat és körülményeket, Bertsey ur pontos adatai előtt fejezze ki hódolatát.

Mindenekelőtt legyen szabad megjegyeznem, hogy az »elfelejtett eszme« nem egészen elfelejtett eszme, mert a városi tüzbiztosításról a városnál már jó ideje folytonosan munka alatt van egy tervezet, melyről mostanában a helyi lapok többszörösen megemlékeztek s mely a vég kidolgozás elé fog érni, ha Budapest megküldi az ottani tervezetet és adatokat.

Bertsey urnak, mint egy tíz év előtti és valóságos irodalmat kifejlesztett cikkét, legnagyobb sajnálatomra nem olvastam, nem ösmerem, de annyit tudok, hogy a város ügyeinek vezetői helyesen cselekedtek, midőn »kifogásolták« azt, hogy a város szervezze, kezelje a tüzbiztosítást, mert bizony nem bizonyos az, hogy a kormány jóvá hagyja az olyan intézkedést, mely sértené a biztosító-társaságoknak adott concessziót, sértené az e téreni szabad versenyt s ez alapon a biztosító közönség érdekét, amely egy eldobott cigá-

rette, egy lepattant gyufafej, egy a kémény vagy kályhából kipattant szikra, stb. stb. mindennap előfordulható csekélység folytán vagy igen nagy terhet róhatna a városra, illetve a lakosságra, vagy pedig igen nagy károsodásnak tenné ki a szerencsétlenül járt egyeseket.

Azon »mások« kik attól tartottak, hogy a város a tüzbiztosításokra rá fog fizetni, bizonyára olyan egyének voltak, kik megszokták nézni az éremnek mindkét oldalát, a kik tudják azt, hogy a biztosító társaságok csakis az óriási arányú és végzetlenül megosztott kockázatok alapján tarthatják fenn magukat, a kik tudják, hogy nemcsak egyes helyi kísérletezések, de a kisebb erővel megindult biztosító intézetek is egy-két szerencsés év után is szomorú kimulásba jutottak, egy szóval olyan egyének voltak, akik nemcsak irni, de számolni is tudtak és akartak.

A biztosító-társaságok, ha Bertsey ur tíz év előtti szavait »égbekiáltó« bűnnek tartották, azt a város, esetleg más város és vidék, lehet mondani az ország érdekében tették, mert ha a statisztikát maguk elé tárták, bizony-bizony — én nem mondom »esztelenségnek« — de számítás nélküliségnek kellett minősíteniök.

Igen szép azt mondani, hogy a város beszedi adóformában a biztosítási díjakat, de hát melyik amugy is teendővel tulhalmozott tisztviselő fogja a károkhöz szükséges adatokat (most kötvényeket) egybeállíthatni, a károkat pontosan felvehetni? Köteles lesz-e a fél az esetleg

meg nem felelő liquidatiót elfogadni? Ha a fél a liquidatiót nem fogadja el, ki fogja a szakbecsű vagy bírói eljárásokat letárgyalni? Vagy talán egy új, pár ezer frtba kerülő városi hivatal, biztosítási irodát fognak felállítani? Ki és mint fogná és mi alapon fognák az adó alatt nem álló ingóságokat biztosítani? Mi alapon biztosítanak a gyárak, iparvállalatok, kereskedések? Vagy talán a több dolgot adó és veszélyesebb kockázatokat, melyek külön egy irodát meg nem bírnak, kegyesen meghagynák a biztosító társaságoknak?

Azt mondja Bertsey ur, hogy köztudomásulag Nagyváradon 3000 ház van, átlag 10 frt biztosítási díjjal. Erre bátor vagyok megjegyezni, hogy az egész város statisztikáját nem ösmerem úgy mint Bertsey ur, de egy biztosító intézet ügyeit pontosan ösmerem és ez intézetnél biztosítva van 1514 nagyvárad magánház és ezek meléképületei, ezek között van 789, melynek díja 5 forint alul van, 430 nem éri el a 10 frtot, 155 díja 10—15 frt közt van, 68-nál meghaladja a 15 frtot és 72-nél a 20 frtot haladja meg a díj, a legnagyobb házak biztosítási díja, ilyen egy-kettő van, haladja meg a 25—30 frtot, átlag véve pedig az 1514 biztosítás után csak 6 frt és néhány krt lehet venni, de ezt is csak úgy, ha az ingyen éveket nem vesszük figyelembe.

Pontos adatot adni nem tudok, de mint pár esetből látom, a biztosítási díj most az államadónak átlagban véve körülbelő

A NAGYVÁRADI NAPLÓ TÁRCZÁJA

NAGYVÁRADI URI DÁMÁK.

— Tiszáné, Gerliczyné, Bölönyé. —

Három nagyvárad ur dárma neve forgott sokat e hét főuri körökben és a fővárosi szocietásban. *Tiszánét* és *Gerliczynét* sokat emlegették azon alkalomból, hogy ő Felsége az Erzsébet-renddel tüntette ki őket, *Bölöny Józsefnét* pedig, mint a színész elite-bál lady patronessét ünnepelték e héten.

Tisza Kálmánné.

Tisza Kálmánnéról ez alkalommal következket írja a high life körök egy kiváló ismerője:

Nagyon kapós és érdekes lett most főuri körökben a száraz, unalmas »Budapesti Közlöny.« Mintha bizonyos pikantéria is ömlene el a szürke betükön, a simitatlan papiroson, amely ime még egyszer összehozta Tisza Kálmánnét és Gerliczy bárónét, az egykori két hatalmas ellenlábast.

Mindenki emlékezik még arra az etkeseredett harcra, amelyet ez a két főrangú asszony

vivott egymással, úgy hogy a biharmegyei nőegyesület zöld asztala mellett folyt vitákba országos emberek, a váradi püspök és a sajtó is beleavatkoztak. A be or not to be sarkalatos pontozata itt az volt, hogy apácák tanítsanak-e a nőegyesület iskolájában, avagy sem.

Gerliczyné az apácák mellett kardoskodott. Tiszáné pedig — mint puritán kálvinista asszony — perhorreszkálta őket — és két táborra, valóságos guelfek és ghibellinek táborára oszlottak a váradi asszonyok. És ime — most mind a ketten megkapják a közjótékonyaság terén szerzett érdemeik elismerésül az Erzsébet-rendet.

Különösen nagy is ezért az öröm a kálvinista arisztokracziában és Tisza Kálmánnéhoz úgy özőnlenek a gratulációk, hogy majd nem is győz rájuk felelni a kegyelmes asszony.

Bizony nem ma volt az, hogy Tisza Kálmán, mint ritka csinos, nyulánk legény, a nyír-baktai egyszerű kálvinista templomban oltárhoz vezette Degenfeld Ilonát, de mintha a kegyelmes ur és a kegyelmes asszony érzései felett nyomtalanul haladt volna el az idő, éppen olyan boldog ma is házasesetük, mint volt az első napon.

Fehér holló ez ma, és valóban olyan puritán jellemek, mint a Tisza Kálmáné és a Degen-

feld Ilonáé kellenek hozzá. A geszti ősi kastélyban, a váradi régi házban, mely a mult század végén gróf Teleki Lajosé, Tisza Kálmán anyai nagyatyjáé volt még és egyik bölcsője az ébredő magyar kulturának, nemzeti aspirációknak, ősi magyar szokás szerint megy most is minden. A kegyelmes asszony maga néz konyha, kamara után, és bizony megtudja kavarni a rántást, és ugyancsak szép cipót dagaszt még ma is, ha kell, ahogy az édes asszonyanyja ur házánál tanulta.

Özv. báró Gerliczy Felixné.

A biharmegyei nőegyesület érdemes elnöknőjéről ugyanez az avatott toll a következő érdekes jellemvonásokat közli:

A váradi háboru ellenfele, Gerliczy báróné szintén rászolgált a kitüntetésre. Mert az ő neve is mindenhol arany betűkkel lesz ott följegyezve, ahol e világon elkövetett jó cselekedeteinket könyvelik el.

A hatvanas évek végén fényes házat tartottak Gerliczyék Budán, de csakhamar visszamentek Nagyváradra. Olyan formán voltak vele, hogy: *Inkább az első Medruson, mint a második Rómában.* A pesti feszes, kimért társalgási hang sehogy sem tetszett a Biharországban felnőtt

5—7 százalékat teszi s mint a lapokban olvastam, a városnál munka alatt lévő tervezetben, mint minimum az adó 10 százaléka van felvéve.

De ez mellékes, hanem azt szeretném tudni, hogy az esetben, ha az adó alapján lesz a biztosítási díj megállapítva, hogy lesz figyelembe véve a tűzveszélyt kockázat? Vagy egyenlő százalékat fog adója után fizetni a nagy jövedelmet hozó s így nagy adót fizete bádogfedelű emeletes ház, a réti vagy csillagvárosi kis zsupfedelű, adót alig fizető, kis tűzfészek házzal? Vagy a nagy gyárak mely adójuk után fogják a 10 százalékat fizetni?

Nem rossz egynek az sem Bertsey ur szavai közül, hogy a »tűzveszélyes és nagyobb kockázatokat« majd viszontbiztosítják valamely hazai intézetnél. Ugyan kérem Bertsey ur, méltóztatott arra gondolni, hogy a viszontbiztosításnál úgy mint mindennél a világon, kettőn áll a vásár?

Azt mondja Bertsey ur, hogy évenként Váradon nem lesz 3000 frt értékű tűzkár. Én nem ismerem a tűzoltók pontos statisztikáját, de azt tudom, hogy az utóbbi 7 év alatt egy intézet maga többet kifizetett évente 3000 frtnál, pedig nagyobb tüzeset nem is volt, de vajjon — Isten mentsen tőle — nem lehetne-e minden évben, egy az uri-utczaihoz hasonló tűzvész, vagy nem lehetne-e egy oly tűzvész, melyről gyakran és fájdalmasan olvastunk már? Ugyan hogy lenne ily esetben a városi tűzbiztosítás?

Némi adatokat magánál a városnál is szerezhethet magának Bertsey ur, megtudhatja ott, hogy 7 év alatt a város befizetett 7400 frt díjat és 5300 frt kártérítést kapott, pedig hála az Égnek, nem volt semmi nagyobb tűzvésze, tehát évi 300 frtéért volt biztosítva egy millió frt értéke.

Ugy látom Bertsey ur még nem tudja, tehát megmondom, hogy mióta vízvezeték és rendes tűzoltóság van, azóta a biztosítási díjak 20—25%-tel lettek leszállítva, tehát a biztosító társaságok lehetőleg kárpótolják a közönséget az e czimeken viselt terhekért.

Végzetlen csekély mérvben tapasztal-

tam a biztosító közönségnél, hogy tűz esetén csaldódottnak tartaná magát mert a közönség alig egy-két kivétellel, tudja azt, hogy a kereskedelmi törvény értelmében csak a tényleges kárra tarthat igényt, a biztosító társaságok pedig nem oly esztelenek, hogy a tényleges és biztosított károkat ne fizessék meg.

Hogy főleg az újabb időben a biztosító társaságok mily »milliókat szednek be« meggyőződhetik Bertsey ur, ha a lapok közleményeit s az intézetek mérlegeit figyelemmel kíséri.

Igen tisztelt Bertsey ur! Kérem az ügyvédekre ne legyen irigy a kárperekből származó nagy jövedelmükért, mert higgye el, hogy Nagyvárad összes ügyvédjének e részről jövedelme együttvéve is igen csekély, mert perre jóformán csak azon kárügyek kerülnek, melyeknél a hatóság is megfontolja, hogy kiadja-e a megkívánt ártatlansági bizonylatot.

Egyébiránt Bertsey urnak a város iránti nemes jóindulatát teljesen elösmerem s éppen ezért adtam fenti felvilágosításaimat.

A válság.

— A »Nagyvárad Napló« távirati tudósításai. —

Budapest, febr. 13.

A béketárgyalások csak nem akarnak haladni. Eleintén minden párt huzta, halasztotta a dolgot, azután mindenféle személyi akadály állta útját a megoldásnak s most, a mikor a korona és a nemzet a kompromisszum befejezését követelik, mindenféle intermezzo tartóztatja a békeakció befejezését.

Ilyen intermezzo volt az, hogy gróf Tisza Istvánt az ugynevezett »szűkebb bizottság«-ba küldték ki, a melynek az volna a feladata, hogy a kormány és az ellenzék között fölmerült néhány vitás pontot elsimítsa. Az ellenzék erre a kiküldetésre azzal felelt, hogy Ivánka Oszkárt akarta kiküldeni a maga részéről a békebizottságba. Az ellenzék higgadt elemeinek köszönhető, hogy ez nem történt meg és hogy Horánszky Nándor tovább is meg-

maradt a bizottságba. Horánszky állapota egyébiránt vasárnap oly rosszra fordult, hogy a konferencia után ágyba kellett feküdnie és nagyfokú láza miatt valószínűleg huzamosabb ideig ágyban kell maradnia. A szűkebb békebizottság eddig meggyezésre jutni nem tudott s holnap a pártoknak az eddigi tárgyalásokról jelentést tesz és további információkat szerez be.

Időközben Széll Kálmán — mint mondják — Rátótra utazott. De vasárnap este a szabadelvű klubban föltették, hogy Széll újra Bécsbe ment, hogy jelentést tegyen a koronának. Ösmeretes, hogy a király a parlamenti béketárgyalások iránt a legnagyobb mértékben érdeklődik, hanem csaknem naponként a személyi körüli minisztertől információkat kap. Az utóbbi napokban Széchényi miniszter felszólította Széllt, hogy siettesse a tárgyalásokat, mert, a király óhajtja, hogy Magyarországon ismét normális viszonyok legyenek.

A különböző intermezzok, a melyek késleltetik a béketárgyalások befejezését, de nem tette azokat lehetetlenné, mert senki sem lép föl erősebben, mint gr. Apponyi Albert, a ki határozottan állást foglal a fuziótervekkel szemben is. Apponyi tudni sem akar a fuzióról, sőt a jelen pillanatban lehetetlenebbnek tartja azt, mint valaha. A parlamenti pártok ujjá alakulásáról csak akkor lehet szó, ha az új kabinet megalakult és abban a tehetségek és jellemek meghatározzák az új kurzust, a melyet követnie kell.

Egyelőre mind ez csak a jövő zenéje. A legfontosabb az volna, hogy a kormány és ellenzék végre a polgárok szükségletére gondoljon és Magyarországon normális viszonyokat teremtsenek; mert minden polgár érzi a nemezist, a mely a közéletre nehezedik és követeli az exlex állapot megszüntetését. Ne feledjék a politikusok, hogy az ország nem az ő kedvükért van, hanem megfordítva.

Az utolsó audiencia,

Bécs, február 13.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök ma

bárónénak, aki maga a nyájasság, szivesség. Nagyváradon az első ház volt az övék, mert legyen az a második, harmadik, vagy még meszebb is a sorban a fővárosi arisztokracziában. A váradiak pedig tulboldogok voltak, mikor visszaköltöztek Gerliczyék, akiknek szalonjába gyűlt össze, ami csak intelligencia volt az intelligenciájáról és eleganciájáról híres körös-parti metropolisnak.

Az Isten bőven megáldotta gyermekkel a Gerliczy-házat. Három szép rózsaszál, a lányok, három erőteljes sarj, a fiuk, nagy öröme voltak a szülőknek. Egyik leányt Kisfaludy Sándor halhatatlanná lett Szegedy Rózájának egyik késői öccse, Szegedy György, a másikat egy biharmegyei naturalizált francia marquis, Des-Escherolles-Kruspér Sándor vette el, a negyvenes évek legszebb bihari gavallérjának, Kruspér Sándornak az unokaöccse.

A fiuk közül azonban kettő: Dezső, egy vadászatnál történt baleset következtében és Vincze, korán elhunytak, csak Ferencz báró maradt életben, a ki báró Fejérváry honvédelmi miniszterünk veje.

Tragikusan halt meg a báróné férje is, a Nagyváradon rendkívül népszerű Gerliczy Bódog,

a kit becézgetve csak *Lici*-nek hívtak baráti körben. Kedvencz kis unokája, Podmaniczky Ilonka halt meg és a vigasztalhatatlan nagytya a gyermeket a ravatalon még egyszer megcsókoltva, vérmérgezést kapott s irtózatot kinok közt csakhamar ő is kiszenvedett.

Bölöny Józsefné.

Bölöny Józsefné a »Hét« mutatja be a közönségnek. Czimlapján kitűnő arczképét hozza s ehhez a következő sorokat fűzi:

Aki vendége volt valaha a Bölöny-háznak, az tudja, mi a vendégszeretet. A nagyvárad Bölöny-ház nyáron csupa ragyogás, csupa napfény csupa jókedv és vidámság. De nem az a hideg ragyogás, mely a hasonló nagyuri házak ismert vonása, hanem vonzó, meleg, jóleső. A jókedv, sem olyan, amelyet mesterségesen kell szítani, ébrentartani, önkéntelen az és nyílt, rá lehet ismerni arról a finom mosolyról, mely a ház urnőjének ajkán otthonos. A kolozsvári Bölöny-ház télen központja az erdélyi irodalmi és művészeti életnek, központja az erdélyi főúri társaságnak. A Bölöny-ház rendjét soha sem zavarja semmi, legfeljebb az, ha a színháznál szerep-, darabváltás, új darab vagy új tag bemutatása van.

Mert a Bölöny-ház minden szeretete, minden lelkesedése, becsvágya a színház. Egy új darabért a — »Bölöny-ház« elutazik Párisba, egy színészért vagy színésznőért Kecskemétre.

Ennek a Bölöny-háznak lelke, éltető melege nagybölöni Bölönyi József kolozsvári intendáns neje *Bölöny Józsefné*, szül. *Nedeczky Ferike*. Ha írói vagy művészi érdemek elismeréséről, jutalmazásáról van szó, Bölöynénak mindig van egy-egy meghatározó, finom gondolata. Sőt a nagyvárad ház kertjében nyáron nem egyszer láttam, mikor ő maga fűzte a koszorút valamelyik kedvence számára. Akit ő szeret — az jó, amit ő szeret — az nemes!... Az ő háza eszünkbe juttatja azokat a kis olasz hercegségeket, amelyek lázasan versengtek egymással a művészetek emelésében.

A mindenféle hóbotos irodalmi és művészeti divatok nem tudták meghódítani. Az ő költője *Coppée* Ferencz. Semmi sem jellemzi jobban lelkének finomságát, mint az a mély meghatottság, amelylyel a család nagy megdicsőültjére, nagybátyjára, Deák Ferenczre visszaemlékezik. Nem egyszer láttam könyvet szemében a Deák Ferencz nevének hallatára. De az öreg Deák szerette is egész a rajongásig kisunokahugát. Olyan

reggel ideérkezett és még a délelőtti folyamán kihallgatásra jelentkezett Ő Felségénél. A király 11 órakor fogadta Bánffy. A kihallgatás igen sokáig tartott. Itteni politikai körökben azt hiszik, hogy ez Bánffynak, mint miniszterelnöknek utolsó audienciája. Legközelebb már csak lemondását fogja felhozni. Azt várják, hogy a magyar politikai helyzet még a jelen hét folyamán, de legkésőbb egy héten belül meg fog változni.

A békekonferencia.

Budapest, február 13.

Mig Bánffy Bécsben talán egy utolsó hiábavaló kísérletet tesz, hogy valahogy megmentse a maga számára a hatalmat, addig itthon az ellenzék nyugodtan folytatja a készülődést a temetésre. A békekonferencia ma fél 12 órakor Thaly Kálmán elnöklete alatt ismét összeült. Megjelent a beteg Horánszky és Győri Elek is, hogy bemutassák a házszabályokra vonatkozó elaborátumunkat. A tanácskozáson semmi újabb momentum nem merült fel. A végleges fordulat csak a miniszterelnök hazajövetelével fog beállni. A Házban Szilágyi Dezső is jelen volt de ő az értekezletben nem vett részt.

A kormány lemondása.

Budapest, febr. 13.

Az összes egybehangzó hírek szerint báró Bánffy Dezső *magával vitte az egész kabinet lemondását*. A mai nagy fontosságú kihallgatás mindenestre siettetni fogja a döntést; mert a kormány felösmerte a helyzet tarthatatlanságát.

Hirlik, hogy gróf Széchenyi Manó figyelmeztette a miniszterelnököt a korona megváltozott hangulatáról, minek folytán báró Bánffy Dezső meggyőződött a bizalom elvesztéséről.

De mig a bécsi lapok konstatálják, hogy a lemondás benyújtása nincs kizárva, addig a *Pester-Lloyd* esti lapja óva-

viszony volt kettőjük között, mint apa és gyermeke között. A haza bölcének büszkesége, szeme fénye volt a kis *Ferike*. Egyszer azt mondta neki: »Te olyan okos vagy, kár hogy nem születnél fiúnak. Nagy ember lett volna belőled!« — Mikor aztán a kis Ferike Bölöny Józsefné lett, a királyné gazdag ajándékkal akarta meglepni, de az öreg Deák tiszteletteljesen utasította azt vissza.

— Hát mit szabad adnom unokahugának — kérdezte a fölséges asszony.

— Egy arcképet, fölség, volt Deák Ferencz válasza.

És Bölöny Józsefné ma is büszkén mutatja bizalmas ismerőseinek a királyné gyémántokba foglalt arcképét.

Az erdélyi főúri társaságnak Bölöny Józsefné a központja. És ezt a vezérszerepet nemcsak férje nagy vagyonának, de egyéni előkelőségének, szeretetreméltóságának köszönheti. A Királyhágón tul mindenki ismeri, mindenki szereti, mindenki tiszteli Bölöny Józsefnét. A »dámák« az ő izlése szerint öltözködnek, az urak ez ő tetszése szerint mulatnak. Ha a színházban Bölöny Józsefné tapsol, az egész első emeleti páholyosor (az erdélyi mágnások társasága) vele tapsol: ha Bölöny Józsefné mozdulatlan ül helyén, akkor a *darab megbukott*.

tosan csak annyit enged meg, hogy a politikai változás e hét végére várható.

Bécsből jelentik azt is, hogy a király pár nap múlva Budapestre utazik és hogy más pártbeli politikusokkal is tanácskozní fog a helyzetről.

Ellentétek a négyes bizottságban.

Budapest, febr. 13.

A béke a helyett, hogy dűlőre jutna, folyton megszakad. Ujabb és újabb ellentétek merülnek fel.

A tegnapi értekezleten Győry Elek és Horánszky Nándor előterjesztették, hogy a kuriai bíráskodásra vonatkozó törvény ügyében a belügyminiszternek, mint harmadik fórumnak felállítása körül, a házszabályok módosítására nézve pedig, az elnöki hatalmat kiterjesztő 204. és 205. §-okra nézve vannak kifogásaik.

Gróf Tisza István ragaszkodik az elnök kivezetési jogához; de ez ellen az ellenzéki bizalmi férfiak erélyesen tiltakoztak, valamint kizártnak tekintik a fegyveres erő alkalmazását is; mert az 1848. évi IV. t.-cz. is csak nemzetőrséget említ, ez pedig már nem létezik.

A négyes bizottság délután öt órakor folytatta tanácskozásait.

A kormány a disszidensek után holnap felel az ellenzék legutóbbi válaszára.

Bánffy a királynál.

Budapest, febr. 13.

Bánffy lemondásának híre főváros-szerint általánosan el van terjedve.

A miniszterelnök déli 12 órától 2 óráig volt a királynál. Előzőleg gróf Széchenyi Manó miniszterrel és gróf Thun-nal tárgyalt.

A lemondás híre a börzén is hitelre talált.

Felhivatalos jelentés.

Budapest, febr. 13.

Báró Bánffy Dezső tegnap este Bécsből elutazott. Felhivatalos jelentés szerint a miniszterelnök Ő Felségének csak a kompromisszum tárgyalásokról tett előterjesztést.

Esti tanácskozás.

Budapest, febr. 13.

A négyes bizottság tagjai egész estig tanácskoztak, azután megszakították a tárgyalást azzal a kijelentéssel, hogy azt újra felveszik, ha az ellenzék bizalmi férfiai holnap olyan helyzetben lesznek és olyan mandátumhoz jutnak, hogy az elnök diszreczionális jogainak kibővítésére, a kormány részéről elfogadható közvetítő javaslatot tehetnek.

Két takarékpénztári közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, febr. 14.

A nagyváradai pénzpiacz két hatalmas tényezője számolt be vasárnap a múlt évi működéséről részvényeseinek. A régi, szolid és biztos alapokon vezetett »Biharmegyei Kereskedelmi és Terményhitelbank«, valamint az ifju, de már is meglepő fej-

lődést és szép eredményt felmutató »Gazdasági és Iparbank« mérlegei egyaránt megnyugtatók és örvendetes bizonyosságai annak, hogy mindkét intézet szilárd és reális bázison halad előre a fejlődés útján.

A két közgyűlés lefolyása következő volt.

A Biharmegyei Kereskedelmi, Ipar- és Termény-Hitelbank közgyűlése.

A részvényesek élénk érdeklődése mellett tartotta meg vasárnap délelőtti 10 órakor harmadik évi közgyűlését a Biharmegyei Kereskedelmi, Ipar- és Termény-Hitelbank, melynek újabb szép üzleti eredményeért első sorban a pénzügyi téren elismert kitűnő hírnevű Reismann Mór igazgatót és a buzgó igazgatósági tagokat Szabó Józsefet, Farkas Izidort, Léderer Dávidot és Markovits Antalt illeti meg a dicséret és elismerés.

A közgyűlésen jelen voltak a következő részvényesek:

Szabó József, Reismann Mór, dr. Berkovits Ferencz, dr. Hoványi Géza, dr. Konrád Márk, Farkas Izidor, Krausz Dávid, Lichtmann József, Dukasz Salamon, Lusztig Jakab, Léderer Mór, Grünwald Simon, Bognár Sándor, Markovits Antal, Kempfner Mór, Rendes Vilmos, Glac Antal, dr. Fleischer Lajos, Reismann Jakab, Markbreit Sándor, Kaczián Károly, Weidlich István, Sonnenfeld Adolf, dr. Radó Ignác, dr. Weisz Márton, dr. Kálmán Izidor, dr. Márkus László, dr. Gyémánt Jenő, Fényes Manó, Tabéry Ármin, Spitzer Miksa, dr. Baróthy Ákos, Markovits Károly, Lakatos Antal, Aufrecht Mór, dr. Sarkady Lajos, Schütz Albert.

Szabó József igazgatósági elnök megnyitván a közgyűlést, konstatálja, hogy összesen 38 részvényes jelent meg, a kik 683 részvényt és 498 szavazatot képviselnek.

Ezután Reismann Mór igazgató olvassa fel a következő igazgatósági jelentést:

Az igazgatósági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Midőn az 1898-ik évi üzletév zárszámadásait a t. közgyűlés elé terjesztjük, kötelességünknek ismerjük, hogy a lefolyt és fennállásunk harmadik évében kifejtett tevékenységünkről következőkben számolunk be:

Az 1897-ik évi rossz termés nyomasztó utóhatása: keresethiány, az ipar és kereskedelem terén általános pangás, a mely a mi körzetünkben még nagyobb mértékben volt érezhető, közviszonyaink ziláltsága, végre az év utolsó negyedében kifejezésre jutott pénz megdrágulása arra intettek bennünket, hogy a kínálkozó ügyletek megválogatása körül a szokottnál is fokozottabb óvatossággal járjunk el, sőt bizonyos tartózkodást tanúsítsunk.

Mindazonáltal sikerült a bőségesen rendelkezésünkre álló tőkéinket oly hitelkeresletek kielégítésében elhelyeznünk, a melyek habár kisebb haszonnal járnak, de biztonság tekintetében minden kétségen felül állnak.

Üzemünk forgalmának ily irányu, bár mérsékelt kiterjesztése eredményezte, hogy a lefolyt év nyeresége nem maradt el az előző év nyeresége mögött.

Az összehasonlítás ugyan azt igazolja, hogy az elmúlt év 1161 frt 55 kr. kevesebb haszonnal zárult, mint az előző, de azért az intézet rendes üzletágai többet jövedelmeztek, mert mig az 1897-iki évben értékpapír készletünkön 3426 frt 56 kr. árfolyam emelkedés esett a nyereség javára, addig az idei évben e czimen sem nyertünk, sőt az értékpapírok árhanyatlása következtében, készletünket a leltározás alkalmával többel mint 2000 frttal kevesebbre kellett értékelnünk.

Még jobban kitűnik a múlt év emelkedő üzleteredménye, ha tekintetbe vesszük, hogy összehasonlítva az 1897-ik évvel 6000 frttal több betéti kamatot fizettünk, a mennyiben az év első felében — épen mikor nélkülözhattük volna — a betétek állaga emelkedett, a mely emelkedés dacára annak, hogy az év vége előtt nagyobb

összegek visszafizették, viszonyítva a múlt évi zárlathoz, még mindig 100.000 frtot tett ki.

Üzletünk egyéb forgalmát illetőleg, utalunk a zárszámadásokhoz csatolt kimutatásra, melyből kitűnik, hogy viszonyítva az előző évhez a váltó-tárca állaga 209.402 frt 86 krral, a jelzálog kölcsönök állaga 45.779 frt 13 krral emelkedett, míg a folyószámlai hitelezés 53.364 frt 46 krral és az előleg és kézi zálogüzlet 5208 frt 86 krral csökkent.

Intézetünk kebelében fennállott hiteltulajdonosi egyesület már régebben elhatározott felosztása a múlt évben annyira előre haladt, hogy az év végén az egylettel egyetértőleg azt végleg feloszlattuk és 5399 frt 13 kr. követelésének behajtását saját terühünkre elvállaltuk. Az ebből netán előállható károkról bő fedezetet nyújt az e célra fordított hiteltulajdonosi tartalékalap.

Az előterjesztett és a felügyelő bizottságtól felülvizsgált múlt évi zárszámadások szerint a nyereség 59.721 frt 56 kr., e nyereség felosztása tárgyában, indítványozzuk, méltóztassék a kétes követelések tartalékához 1.800 frtot, az intézet tisztai nyugdíjalapjához 1.200 frtot, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jutalékára 7.252 frt 70 krt, = 10,252 frt 70 krt fordítani és a fennmaradó 49.368 frt 86 kr.-ból: osztalékul 2250 darab részvény után részvényenkint 21 frtjával 47.250 frtot, a tisztviselők és szolgálati jutalmazására 1.610 frtot, jótékony és közművelődési célokra az igazgatóság rendelkezésére 500 frtot, összesen 49.360 frtot kifizetni és a maradék 8 frt 86 krt az intézeti nyugdíj-alaphoz csatolni.

A felügyelő bizottság jelentésének meghallgatása után kérjük, hogy:

a) az 1898-ik üzletévről előterjesztett zárszámadásokat,

b) a nyereség felosztására tett javaslatunkat elfogadni és

c) az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére az 1898-ik üzletévre a felmentvényt megadni méltóztassék.

Indítványunk elfogadása esetében részvényeink 30. számú szelvénye 21 frttal (=15%) már f. hó 13-tól kezdve úgy pénztárunknál, valamint Budapesten a magyar általános hitelbanknál és a magyar országos központi takarékpénztárnál (költségmentesen) lennének kifizethetők.

Szomorú kötelességet teljesítünk, midőn a t. közgyűlés hivatalos tudomására hozzuk, hogy igazgatóságunkat a múlt évben, köztisztviselőben állott Balásházy Bertalan ur elhalálozásával súlyos csapás érte. Nevezett igazgató intézetünk érdekében alig 2 évig tevékenykedett, de e rövid idő alatt annyi buzgóságot, jóakaratot és szakavatottságot tanusított, hogy csak a halálával telt szív kívánalmának teszünk eleget, midőn indítványozzuk: méltóztassék elrendelni, hogy Balásházy Bertalan elhunyt felett érzett fájdalom és emlékének megőrzése a közgyűlés jegyzőkönyvébe felvéssék.

Megbízatusunk mai napon lejárván, azt a t. közgyűlés rendelkezésére bocsátjuk, azon öntudattal, hogy kötelességünket hiven teljesítve, intézetünk érdekét és előmozdítását mindig szem előtt tartottuk.

Ép úgy lejár a felügyelő-bizottság mandátuma és a turnusz szerint Dukesz Salamon, dr. Fleischer Lajos, Glatz Antal, dr. Hoványi Gyula, Keller József, Kornstein Emil, Sal Ferencz és Tabéry Ármán urak választmányi tagsága; mindezek, valamint egy választmányi póttag megüresedett helye a mai közgyűlésen választási útján 3 évi időtartamra lesz betöltendő.

Nagyvárad, 1899. február hó 1-én.

Tisztelettel

az igazgatóság nevében:

Szabó József,

elnök,

Reismann Mór,

vezérigazgató.

Ezután dr. Berkovics Ferencz olvasta fel a felügyelő bizottság valamint a nyugdíjalapról szóló jelentést, melyeket a közgyűlés egyhangúlag tudomásul véve a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadta.

Választások.

Ezután a választásokat ejtették meg következő eredménnyel:

Igazgatósági tagok lettek: Szabó József, dr. Bulyovszky József (új), Farkas Izidor, Léderer Dávid, Markovits Antal, Reismann Mór.

Felügyelő bizottsági tagok: Ficsek Lajos, Krausz Dávid, Markbreit Sándor. Póttag: Glatz Antal.

Választmányi tagok lettek: Dukesz Salamon, Dr. Fleischer Lajos, Glatz Antal, dr. Hoványi Gyula, Keller József, Kornstein Emil, Sal Ferencz, Tabéry Ármán. Póttag: Róth János,

A közgyűlés után igazgatósági ülés volt, melyen Reismann Mór szép szavakkal üdvözölte az igazgatóság új tagját dr. Bulyovszky József polgármestert. Ezután ismét megválasztották Szabó Józsefet az igazgatóság elnökének Farkas Izidort pedig helyettes elnöknek.

Gazdasági és Iparbank közgyűlése.

Szép számmal gyűltek egybe a részvényesek vasárnap d. e. 10 órakor a nagyváradai gazdasági és iparbankban, a hol az igazgatóság azt az örövendetes jelentést tehette, hogy az általános közgazdasági pangás dacára a bank igen szép eredményt ért el. A múlt évről szóló mérleg a lehető legrealisabb és a legnagyobb skrupulózitással van összeállítva. E szép eredmény (9 frt osztalék) a helyes, a szolid vezetést dicséri, melyben nagy érdeme van Ternyei Antal vezérigazgatónak, e jeles szakembernek.

A közgyűlésen Széchenyi Jenő kanonok elnököl. Jelen voltak:

Beöthy László, Rádl Ödön, Sipos Orbán, Kunz Gusztáv, Ullmann Izidor, Ternyei Antal, Cziffra Gerő, Géczy Lajos, Glac Antal, Feldmann Izidor, Berger Jenő, Erber Imre, Weintraub Mór, Mayr Sándor, Széles Lajos, Wallerstein Dávid, dr. Várady Zsigmond, Lakatos János, Bernfeld Jakab, dr. Gerő Sándor, Andriská, Károly, Sünger Bertalan, Mezey Mihály, Mittheiler Ede, Bleyer Andor, Keller József, Mihály Pál, Vajda József, dr. Adorján Ármán, Balogh Döme, Pekánovits Imre, Weisz Mór, Gábel Jakab, dr. Mihály Lajos, Jancsó Dezső, Steiner Benjamin, Mátéh Lajos.

Eelolvasták és tudomásul vették az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését. Az igazgatóság jelentése így hangzik:

Az igazgatóság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Midőn nyolczadik rendes közgyűlésünk alkalmából a lefolyt üzletévre terjedő tevékenységünkről s annak eredményéről beszámolunk, első sorban rá kell utalnunk arra, hogy a kedvezőtlen pénzügyi viszonyok és az értékpiacon pangása, nemkülönben a közgazdasági élet minden ágára nyomasztólag ható bizonytalan belpolitikai viszonyok a lefolyt év üzletmenetét károsan befolyásolták.

Ha zárszámadásunk mindazonáltal kedvező, sőt a múlt évinél valamivel kedvezőbb eredményt tüntet fel, ez azon gondosságnak tulajdonítható, melylyel rendes üzletünket fokozatosan fejleszteni és forgalmunkat a rendelkezésünkre álló eszközökkel emelni iparkodtunk.

Örömmel jelenthetjük, hogy betét-állományunk az elmúlt évben is emelkedett és hogy a leszámítolási üzletben jelentéktelen leírásokat kellett eszközölnünk, dacára annak, hogy ezen leírásoknál mindenkor nagy rigorozitással járunk el, mit különben legjobban bizonyít azon körülmény, hogy minden évben megtérül ily leirt követelések egy része; így az elmúlt évben is circa 700 frt folyt be korábban leirt követeléseink fejében.

A főbb üzletágak részletezésére áttérve, kiemeljük a következőket:

Pénztári forgalom: pénztár-készlet 1898. jan. 1-én 24.568 frt 69 kr., bevételek 1898. évben 7.944.839 frt 50 kr., összesen 7.969.408 frt 19 kr., kiadások 1898. évben 7.937.850 frt 84 kr., pénzkészlet 1898. december 31-én 31.557 frt 35 kr.

Betételek: Betétek állaga 1898. január 1-én 1.632.521 frt 72 kr., betéttett és tőkésített 1898. évben 1.163.939 frt 90 kr., összesen 2.796.461 frt 62 kr., 1898. évben visszafizettünk

1.103.905 frt 85 kr., maradt a betétek állaga 1898. év végén 1.692.555 frt 77 kr.

Leszámítolási üzlet: A váltó-tárca állaga 1898. január 1-én 1.445.015 frt 15 kr., leszámított az 1898. évben 4.859.251 frt 87 kr., összesen 6.304.267 frt 02 kr., 1898. évben beváltatott 4.790.450 frt 55 kr., maradt a váltó-tárca állaga 1898. év végén 1.513.816 forint 47 kr.

Jelzálog-kölcsönök: Állag 1898. január 1-én 251.108 frt 90 kr., az év folyamán kölcsön adott 59.170 frt 88 kr., összesen 310.279 frt 78 kr., 1898. évben visszafizettetett 66.790 frt 41 kr., maradvány 1898. év végén 243.489 forint 37 kr.

Előleg-kölcsönök értékpapír és zálogokra: Állag 1898. január 1-én 67.600 frt, az év folyamán kölcsön adott 57.789 frt, összesen 125.389 frt, 1898. évben visszafizettetett 63.387 frt, maradvány 1898. év végén 62.002 frt.

Folyó-számlai adósság: értékpapírokkal vagy jelzálogilag fedezve. Állag 1898. január 1-én 254.719 frt 62 kr., kölcsön adott 1898. évben 1.284.278 frt 60 kr., összesen 1.538.998 frt 22 kr., befolyt 1898. évben 1.159.835 frt 03 kr., átladék 1898. év végén 379.163 frt 19 kr.

Tiszta nyereség és annak felosztása: A különféle leírások után fennmaradó tiszta nyereség tesz 34.535 frt 97 krt, hozzáadva a múlt évi nyereség-áthozattal 1967 frt 27 kr., maradt a t. közgyűlés rendelkezésére 36.203 frt 24 kr. E nyereség felosztására nézve indítványozzuk, hogy ebből osztalékra fordítsassék 13.500 frt és pedig akként, hogy a múlt évi 8. számú szelvény a közgyűlést követő naptól kezdve 9 forintjával váltsassék be. A rendes tartalék gyarapítására fordítsassék 12.000 frt, miáltal ezen alap 84.000 forintba emelkedik. Nyugdíjalapra 26.000 frt, miáltal ez 11.000 frtra kikerekített. Az igazgatóság jutalékára fordítsassék 3453 frt 60 kr., a felügyelő-bizottsági elnök tiszteletdíjára 350 frt, a felügyelő-bizottsági tagok tiszteletdíjára 1000 frt, a vezérigazgató jutalékára 1036 frt 08 kr., tisztviselők jutalmazására 650 frt, az igazgatóság által meghatározandó jótékonycélokra 300 frt, összesen 34.889 frt 68 kr., a fennmaradó 1613 frt 56 kr. pedig új számlára vitessék át.

Megjegyezni kívánjuk még, hogy részvényeink múlt évi szelvényei Budapesten a Magyar ipar- és kereskedelmi banknál is jutalékmentesen foglalkoztatni.

Kérjük ezek után a tisztelt közgyűlést, hogy a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után az előterjesztett mérleget és nyereség- és veszteségszámlát jóváhagyni és 1898. évre úgy nekünk, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni méltóztassék.

A felügyelő-bizottság megbízatása a mai napon lejárván, kérjük, hogy azt az eddigi számban egy évre újból megválasztani, annak tiszteletdíját a folyó évre megállapítani és a napirendre kitűzött egyéb választásokat megejteni szíveskedjék.

Az igazgatóság.

Széchenyi Jenő az igazgatótanács elnöke ezután előadta, hogy a bank nem bocsátkozik kétséges eredményű merész spekulációkba, hanem reális, biztos alapon mozog; egyrészt ennek, másrészt az igazgatóság körültekintő vezetésének lehet köszönni a szép eredményt. (Eljenzés.)

Dr. Beöthy László főispán indítványozza, hogy a felügyelő bizottság díjazását 1899-re ép úgy állapítsák meg, mint tavaly. (Helyeslés.)

Glatz Antal előadta, hogy a nyereség- és veszteség-számla leírások tétele 7087 frt 65 kr első pillanatra feltűnt neki, de később értesült róla, hogy ez összegben foglaltatik a felperelések értékének leírása is. Általában a legnagyobb elismerés hangján beszélt az intézet vezetőségéről és indítványozta, hogy az igazgatótanács és felügyelő-bizottság tagjait újból megválaszassák.

Az indítványt eljenzéssel vették tudomásul.

Végül Gábel Jakab fejezte ki szép szavakkal a részvényesek elismerését az igazgatótanács elnöke: Széchenyi Jenő apát iránt, ki megköszönte a rögtönzött ovációt és ama óhajának adott kifejezést, hogy ez intézet még sokáig viruló állapotban fenálljon.

Népszerű előadások.

— Saját tudósítónktól —

Nagyvárad, febr. 14.

A népkönyvtár egyesület vasárnap ismét két helyen rendezett népies előadásokat, melyek óriási érdeklődés mellett folytak le.

Dr. Perjéssy Mihály előadása.

A tüzoltó-laktanyában, az udvarban vasárnap d. u. 4 órakor dr. *Perjéssy* Mihály tartott rendkívül érdekes előadást nagy sikerrel. Mintegy 400 főnyi közönség hallgatta meg, mely nagybárra munkásokból állott. Az előadás a legnagyobb rendben folyt le, a hallgatóság figyelme egyre erősödött és élénkült. Dr. *Perjéssy* Mihály kir. ügyész egyszerű közvetlen nyelven a leggyakrabban előforduló vétségeket és büntetteket ismertette. Előadása kezdetén elmondotta, hogy mindig fáj neki, hogy vádolnia kell egyéneknek, kik könnyelműségből, rosszaságból avagy tudatlanságból jutottak összeütközésbe a törvényes renddel, de éppen az a célja ezzel az előadással, hogy a hallgatóság tagjait felvilágosítva, őket a kellemetlenségektől és bajoktól megmentse. A jóindulatú bevezetés után harsány éljenzés hangzott fel. Dr. *Perjéssy* erre sorra ismertette a fontosabb eseteket, de mindig kimutatta a törvényes rendelkezések morális alapját czélszerűségi okait. Így többek között ismertette a hatóság elleni erőszakot. Kifejtette, hogy a hatóságoknak csak azért van hatalmuk, hogy a rendet fentartsák, a közjót előmozdítsák. E fejtegetést zajos helyesléssel fogadták. Csak kettő-három akadt, a kinek külön véleménye volt.

— Nem úgy van az, mert visszaélnék vele.

— De jól beszél. Éljen! — kiáltotta ismét a tulnyomó többség.

Ismertette ezután a gondatlanságot, melynek számos gyermek élete esik áldozatul. Az előadó elmondotta, tudja, hogy a szegény embernek pénzt kell keresnie, de ez nem menti őt fel az alól, hogy vigyázzon a gyermekeire.

— Igen, keresnénk, de nincsen munka, — vélekedett ismét a három-négy tagból álló kisebbség.

Ezek a közbeszólások azonban csak érdekesebbé tették a sikerült előadást. A közvetlen hang, az igazi jóakarat fellelkesítették a hallgatóságot, mely ismét és újból megéljenezte dr. *Perjéssy*-t, ki a *talált dolog* és a *megvesztegetés* magyarázata után áttért a gyülekezési jog és a gyűjtés jogának magyarázatára. Találóan fejtette ki, hogy a gyűléseket be kell jelenteni, mert ezekről a hatóságoknak tudni kell. A korlátlan gyülekezési jog arra adhatna alkalmat, hogy pl. hazaárulásra is zavartalanul gyűlhetnének egybe rosszakaratu emberek.

Óriási éljenzés hangzott fel ekkor, mely a kitünően sikerült előadás további folyamán még többször ismétlődött.

Előadás a gazdakörben.

Nagy közönség hallgatta végig a váradvelencei gazdakörben *Nagy* Endre előadását, melyben a magyar állam jelenlegi helyzetét és annak történelmi alapokon való kifejlődését ismertette közvetlen, érthető, szórakoztató modorban.

Az előadás mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét.

A gazdakör nevében *Kiss* Elek elnök mondott köszönetet *Nagy* Endrének, a ki a jövő vasárnap folytatja előadását.

A nőegylet br. Gerliczynénél.

(Saját tudósítónktól.)

Nagyvárad, febr. 14.

Megható ünnepek színhelye volt vasárnap délelőtt a biharmegyei és nagyváradai nőegylet »Erzsébet leányárvaháza«, a mikor az egylet védhölgyei és választmányi tagjai szép számban jelentek meg üdvözölni szeretett elnöknőjüket, özv. báró *Gerliczy* Félixné, ő Felső a királytól nyert kitüntetés alkalmából. Az ünnepély alatt az öröm és meghatottság könnyei csillogtak a hölgyek szeméből, igazi tanúi a szeretetnek, s őszinte ragaszkodásnak a szegények és árvák anyja iránt, kinek páratlan jó szívet és áldozatkészségét áldva említik mindazok, kik vele megismerkedtek s kik nevét hallják említeni.

Jelenvoltak:

Özv. Grunwald Henrikné és renói Sokoll Józsefné, Sebő Pálné, dr. Molnár Imréné, Sal Ferenczné, Kiss Elekné, özv. Mayer Ágostonné, Handschuer Gézané, Metzinger Frigyesné védhölgyek, Busch Dávidné, Batig Ferenczné, Cseresnyés Albertné, Des Echerolles Kruspér Sándorné, Dus Lászlóné, Geiszberg Emma, Hegedüs Gézané, özv. Imre Jánosné, Janky Józsefné, özv. Knapp Ferenczné, Molnár Lajosné, dr. Persz Adolfné, Péchy Antalné, Potássy Jánosné, Sebestyén Lajosné, Stark Róza, Száhlender Károlyné, dr. Szolcsányi Hugóné, Tóth Mártonné, Voszka Ferenczné, Weiszlovits Adolfné, Weiszlovits Lajosné, Winkler Josephine választmányi tagok.

Az egylet nevében az egylet jegyzője, *Böszörményi* Géza az elnöknőt következő beszéddel üdvözölte:

»Méltóságos grófné!

Szeretve tisztelt elnöknőnk!

Midőn apost. királyunk Ő Felsője legmagasabb elhatározásával méltóságodnak az Erzsébet-rend I. osztályát adományozni kegyeskedett, ezen kitüntetés előttünk éppen nem volt váratlan és meglepő; mert hiszen jól tudtuk azt, hogy aligha illet meg jobban bárkit is, mint méltóságodnak, ki mint jó nő, páratlan jó anyja, s a szegények gyámola és vigasztalója, oly hiven követi az Erzsébet-rend dicső védnökeinek magyarországi szent Erzsébetnek és boldog emlékezetű királynénknak példáját: ki három évtizedet meghaladó jótékony-ságával kiérdemelte a szegények és árvák anyja nevét, megalapította egyletünket s az Erzsébet árvaházat, fentartja azokat és bölcsen kormányozza; s kinek nevét nemcsak városunkban és megyénkben, de országszerte is áldva említik.

De e mellett kétszeres örömet érez a biharmegyei és nagyváradai nőegylet ezen magas kitüntetés felett, mivel az nemcsak méltóságod tisztelt személyét, hanem egyletünket is érte, részt vesz a közörömben az egylet minden tagja, mint méltóságodnak szerény munkatársai.

Fogadja azért méltóságod kegyesen hódolatunkat és szerencsekívánatainkat Felső királyunk részéről ért kitüntetés fölött s kérjük a mindenható tartsa meg minékünk áldásteljes életét jó erőben és egészségben sokáig, igen sokáig!

Lelkesült éljenzés hangzott fel az üdvözlő beszédre, melynek lecsillapodása után az elnöknő a meghatottságtól remegő hangon a következőleg válaszolt.

Tisztelt küldöttség! Mielőtt szívem érzelmét és haláját megtisztelő üdvözlésükre kifejezném, engedjék meg, hogy indokoljam, miért nem fogadtam önöket önöket lakásomon, hanem itt az Erzsébet-árvaházban. Ez árvaház az, mely felejtethetetlen drága királynénk, Erzsébet védnöksége alatt lett megalapítva, hol neve örökké élni fog, emléke örökre szívünkbe lesz vésve, ki mint ritka nő és anyja hazánknak védangyala volt, ki fiatal zsenge korában igazi magyar szívvvel és ragaszkodással volt hazánkhoz, az ő érdeme az, hogy királyunk magyarrá lett s ősi hazául nekünk egy magyar királyt hagyott hátra.

Ha tettem is valamit 30 év alatt a szegények és árvákért, ezen jellemvonásomat drága

jó szüleimtől örököltém s vallásos érzületemnek köszönhetem.

Engem Ő Felsője a királytól ért kitüntetés meglepett, ez nem az én érdemem, az egyleté, mely engem 33 éve támogat törekvéseimben.

Most, hogy egyletünk újra alakult, ezen kitüntetés alkalmat nyújt nekem egyletünk érdekében fokozottabb tevékenységet kifejezteni s én ígérem, hogy a közjóért, a szenvedő emberiségért utolsó lehelletemig munkálkodok.

E beszéd s az arra következő éljenzés elhangzása után Sokoll Józsefné üdvözölte az elnöknőt, következő szavakkal:

Fogadja, Méltóságos grófné, a választmány, mint a magam nevében hódolatunkat a méltó kitüntetéshez, mely mindnyájunkra nézve oly örömteljes és hízog. Rendkívüli szerencsémnek tartom, mint új tisztviselője az egyletnek Méltóságodat a mai napon örömmel üdvözölhetni. Adjon isten Méltóságodnak erőt, egészséget áldott működéséhez, legyen ezentul is támaszunk, példánk — anyánk.

Isten éltesse!

Ezt az elnöknő megköszönve, az egyetértésre s a közjóért való munkálkodásra hívta föl a jelenvoltakat.

Ezek után az árvaház gondnoknője özvegy Franta Antalné vezette be az árvaház növendékeit, kiknek nevében Bulsánszky Ilona árva-leány üdvözölte az elnöknőt, ki oly sokat küzd és fáradoz érdekükben s Isten áldását kérte további működésére.

Mire elnöknő szeretetteljes szavakkal válaszolva, szorgalomra, isteni félelemre intette őket.

Az ünnepély bevégezte után elnöknő szívélyesen társalgott a jelenvoltakkal, mindenkire volt nyájas szava, megmutatta az árvaház összes helyiségeit s meglepett mindenkit az ott tapasztalt rend és tisztaság, mely magasztalólag nyilatkozott özv. Grunwald Henrikné alelnöknőről, kinek e tekintetben kiváló érdemei vannak, melyek után a küldöttség szeretett elnöknőjétől szívélyes bucsuzás után távozott.

*

Este 9 órakor *Diósy* Soma tüzoltó alparancsnok vezetése alatt özvegy báró *Gerliczy* Félixné lakása elé vonult a tüzoltó zenekar és *Münich* János kitünő vezérlete alatt több darabot adott elő. A báróné, ki tegnap estélyt adott, szívélyesen megköszönte a figyelmet és a zenekar fáklyafény mellett bevonult a városba.

Egy szédelgő viselt dolgai.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, február 14.

A napokban egy agyafurt szédelgő járt Nagyváradon, ki érti annak titkát, hogyan lehet könnyen pénzhez jutni. Valóságos filozófia a szélhámoskodása, a mennyiben ismeri az emberek Achilles sarkát. . . Nyugalmazott kapitánynak mondotta magát, ki jelenleg igen előnyös biztosítási ügyletekkel foglalkozik. A biztosítás igen hasznos intézmény, azért az ügynökök mégis igen nehezen tudják az embereket rávenni a biztosításra. A mi biztosítási ügynökünk, kiről szó van, nagyon ügyes volt. Mézes ígéretekkel beszélt rá ügyfeleit.

Azt mondotta, hogy ha valaki biztosít, akkor nemcsak arra van kilátása, hogy megtakarít magának pénzt vagy hogy rokonai haláleset következtében megkapják az összeget, hanem *stante pede* igénye van egy nagyobb kölcsönre is.

— A mi társaságunknak nagyon sok a

pénze. Több millió forintunk van, a melyet el akarunk helyezni, — mondotta az ágens.

Ez a beszéd hatott. Hiszen kölcsön kell a magyarnak és nem parlamenti béke: Megjegyezzük, hogy az ígért kölcsönök 1000 frtról szótoltak. A biztosítás megkötése fejében 5 frtot kellett lefizetni . . .

Természetesen sokan akadtak, kik a legnagyobb készséggel szurták le az öt forintokat. Nagyobbára nem is a biztosítás csábította őket arra, hogy a kedvező alkalmat el ne mulasszák, mint az a remény, hogy kölcsönhöz jutnak.

Akadt olyan is, a ki megkérdezte az ügynőktől:

— Kérem, nem kaphatnék én kétezer forint kölcsönt?

— Hogyne! Rengeteg a pénzünk. Örülünk, ha elhelyezhetjük, csak hogy akkor 10 frtot kell fizetnie.

Tíz forint nem sok, ha az ember 2000 forintra számíthat. Az ügynök meg is kapta a pénzt.

Összesen vagy 60—70 frtot szedett össze és elutazott.

A biztosítottak azóta egyre várják a kötvényt, illetve a kölcsönt. Ez azonban még mindig késik. Az ügynöknek se hire, sem hamva, eltűnt. És arról a biztosító társaságról sem tudnak, a melynek annyi a pénze, hogy készséggel ad fünek-fának 1000 frtos kölcsönöket, csak hogy elhelyezze a pénzét.

H I R E K.

* **Személyi hírek.** *Lahner* Victor tábornok tegnap Nagyváradra érkezett. — *Bakonyi* Samu debreczeni ügyvéd tegnap Nagyváradon időzött.

* **Eljegyzés.** Bessenyi *Beöthy* Atilla örvéni földbirtokos szép és kedves leányát *Beöthy* Klárát a napokban jegyezte el Várad és micskei *Baranyi* Gábor vedres-ábrányi körjegyző.

* **Kinevezés.** A pénzügyminiszter dr. *Telleszky* János pénzügyminiszteri segédtitkárt pénzügyi tanácsossá és pénzügyőri felügyelővé nevezte ki.

* **Ebéd Széchenyi kanonoknál.** A gazdasági és iparbank közgyűlése alkalmából *Széchenyi* Jenő kanonok a bank igazgató tanácsának elnöke ebédet adott, a melyre hivatalosak voltak dr. *Beöthy* László főispán, dr. *Szunyogh* Péter, dr. *Bulyovszky* József, *Rádl* Ödön, *Széchenyi* József, *Miskolczy* Barna, *Géczy* Lajos, *Miskolczy* Ferencz, *Cziffra* Gerő, dr. *Márkus* László, *Kunz* Gusztáv, *Ternyei* Antal, dr. *Várady* Zsigmond, *Mayr* Sándor és *Mezey* Mihály. A pazar lakomán egymást érték a magvas és szellemes felköszöntők, melyeket dr. *Beöthy* László, dr. *Bulyovszky* József, *Rádl* Ödön, *Széchenyi* József, *Miskolczy* Barna, *Cziffra* Gerő, dr. *Márkus* László, *Kunz* Gusztáv és dr. *Várady* Zsigmond mondtak, javarészt a szíves házi gazda egészségeért s a gazdasági és iparbank jövőjéért üritve poharukat.

* **Az idei sorozás.** Nagyvárad város, mint sorozójárás részéről közhirrét tétetik, miszerint az idei, ujonczozáshoz 1878. évi születésű és nagyvárad illetőségű I. k. o. hadkötelesek részéről a sorshuzás f. évi február hó 19-ik napján (vasárnap) reggeli 9 órakor a kisvárosháza sorozó-termében (Olaszi, Széchenyiszállodával szemben) fog megtartatni, a melyen való megjelenésre az illető hadkötelesek, szüleik vagy gyámjuk felhivatnak. Nagyváradon, 1899. évi február hó 8-án. *Darvassy* Lajos, tanácsnok, kat. ügyi előadó.

* **Fényes esküvő.** A szombatihoz hasonló fényes esküvő évtizedek óta nem volt Székelyhidon. Dr. *Téchy* József, Debreczen hirneves fog-

orvosa esküdött örök hűséget *Lestyán* Adorján csak nemrég Debreczenbe kinevezett székelyhídi kir. közigazgató és neje szül. *Okolicsányi* Ilona leányának, Irmának. Násznagyokul szerepeltek: Dr. *Sárváry* Gyula Debreczen város tiszt. főorvosa és *Sebsy* Dezső Hajdúvármegye árvaszéki ülnöke. Nyoszolyóleányok voltak: innen *Fényes* kir. járásbíró két leánya: Szeréna és Lenke; *Maxin-csák* Róza Kun.-Szt.-Mártonból és *Toperczer* Emma és Irma Szatmárról. A polgári esketést, melyet *Fándly* J. gyönyörű beszéddel fűszerezett, a róm. kath. egyházi szertartás követte. A templomba 16 kocsi követte az új párt, mind megyei notabilitások. Este nagy lakoma volt. Az új pár nászutra ment.

* **Nines jég Nagyváradon.** Mindenféle nagy gondot okoz, hogy nincsen jég. Nagyvárad városa Kolozsvárról hozatott jeget — a vágóhid számára tizenkét waggon tegnap érkezett meg. A jég nem a legszebb. Szemetes, piszkos, de ilyen jégszegény időben ezzel is meg kell elégednünk. Egyébiránt a nyáron mesterségesen készített jég lesz bőven Nagyváradon. Mint már említettük, a peczeszöllősi sörgyár már legközelebb beállítja jégkészítő gépét. A város is akar ilyen beszerezni. Erre vonatkozólag tegnap érkezett meg a Dienes Ede és társai budapesti czég ajánlata. Jégkészítő gépet és hűtőt ajánl az ár megnevezése nélkül.

* **Egy szép leány halála.** Sulyos és nehéz csapás érte *Dravetzky* Béla székelyhídi földbirtokost és ny. főszolgabíró. Ismét egy szép, serdülő leányát, *Dravetzky* Etelkát ragadta el a halál. Igazán megdöbbentő fatum üldözi *Dravetzky* Bélát és családját. Ezelőtt 4—5 évvel egy csodaszép leánya halt meg boldog menyasszony korában, most pedig ismét egy virágzó szép gyermeke szenderült jobblétre. A mélyen lesújtott szülők iránt a részvét általános.

* **Egy csőd epizódja.** Azon alkalomból hogy *Arany* S. csődbejutott székelyhídi elsőrangú kereskedő hitelezőivel történt kiegyezése folytán üzletét újból megnyithatta, a kereskedő világban pártatlanul álló epizódot elevenítenek fel, a mely a derék kereskedő üzletének zár alá vett idején játszódott le. Amikor, ugyanis a minden ingó és ingatlanát képező vagyonáról hivatalos jegyzőkönyvet felvették, *Arany* S. kabátját hirtelen felgombolva, e szavakkal fordult, a foglalást teljesített urakhoz:

— Uraim e percztől fogva óráim és lánczom sem a magam tulajdonát képezheti, tessék!

S a hivatalbeli urak megilletődve vették át a sserény, de gyönyörű arany smukkot.

* **Az Olasz-család gyászja.** *Olasz* Gyula kir. táblai bírót és családját sulyos csapás érte, unokatestvére, özv. kis-guthi *Guthy-Ország* Lajosné, szül. vekerdi *Olasz* Petronella Budapesten meghalt. A köztiszteltben álló matrónát fővárosszerte ismerték jótékonyágáról, özvegy *Damjanics* Jánosnéval együtt ő is egyik alapító tagja volt a Magyar Gazdaasszonyok nevelőintézetének. A család által kiadott gyászjelentés így hangzik:

Vekerdi *Olasz* Gyula és neje jeskőfalvi és nagyszántói *Beliczay* Louise, nemkülönbben gyermekeik: *Etelka*, özvegy érkeserűi *Fráter* Gézané, fia *Ernő*, továbbá *Ödön* honvéd-husár-főhadnagy, Irén, Béla joghallgató, végre vekerdi *Olasz* Elemér és neje *Laczay* Erzsike s kisleányuk *Gizella* a maguk és még számos rokon nevében is fájdalmas szívvel tudatják a feledhetlen, legjobb unokatestvérnek, illetőleg nagynénjöknek özv. kis-guthi *Guthy* Ország Lajosné szül. vekerdi *Olasz* Petronella, több jótékonyegyesület alapító tagjának, folyó évi február hó 10-én, éjjel 10 órakor, életének 73-ik, özvegyiségének 48-ik évében, több napi sulyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei folyó évi február hó 12-én, délután fél 3 órakor fognak Budapest, Szarvas-tér 1. szám alatti lakásán az ev. ref. egyház

szertartása szerint megáldatni, saját kívánatahoz képest Nagyváradra szállíttatni és a Nagyvárad olaszii pályaudvaron folyó hó 13-án délután fél 5 órakor elmondandó rövid ima után a Nagyvárad olaszii köz-sírkertben örök nyugalomra letéttetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és tisztelői tisztelettel meghívotnak. Budapest, 1899. február hó 11-én. Áldás és béke poraira!

Özv. *Guthy* Ország Lajosné szül. *Olasz* Petronellát tegnap délután temették el a helybeli vasuti indóháztól igen nagy közönség részvételével. A ravatalnál *Csák* Máté ref. lelkész tartott megható beszédet. Ennek végeztével a koporsót a 4-es fogatu diszkocsira helyezték, mire a gyászmenet, elől a nagyszámu koszorukat vivő kocsiival, megindult az olaszii temetőbe, hol *Sulyok* István ref. lelkész imája után örök nyugalomra helyezték a boldogultat. A koszoruk szallagjain a következő feliratok voltak:

Feledhetetlen nagynénjöknek — *Olasz* Gyula és családja. — Rokon barátnéd — *Vincze* Miklósné. — Jótévőjöknek — *Rögler* Béla és családja. — Szeretők jelöl — *Irma* és *Géza*. — Hadházy *Kálmán* és családja — Áldott nagynénjöknek. — Megboldogult nagynénjöknek — *Elemér* és *Erzsike*. — Kedves *Nelli* nénjöknek szeretetök jelöl — *Kata* és *Iréne*.

A diszes temetést *Veiszlovits* Adolf és *Fia* első nagyváradai temetkezési intézet a szokott pootossággal rendezte.

* **A vendéglősök díjai.** Az egyik városi szabályrendelet szerint a vendéglősök és kávéosok kötelesek rendőrfelügyeleti díjat fizetni, noha esetről-esetre nyilvános előadások alkalmával úgy is kell fizetniök. Ez a kérdés már több ízben került a közgyűlés elé és legutóbb a jogügyi bizottsághoz utasították az ügyet, de a költségvetésen már nem akartak változtatni. A vendéglősök kérelmét maga a rendőrtőkekapitány is pártolta, ennek dacára sem tudtak eredményre jutni. Többen megfélebbzték a közgyűlésnek ez ügyben hozott legutóbbi határozatát, a belügyminiszter azonban elutasította a felebbezést. A jövedelem különben, a melyet a város e díjak által elér, legfeljebb 800 frtot tesz ki.

* **Rablószövetkezet mint részvénytársaság.** A butyini, borosjenői, sebesi és csermői vásárokon sok holmi eltűnt a vásárosok bódéjából. Ugyszólván minden egyes vásár alkalmával történt rablás, fosztogatás. Egy derült januári napon, a beéli vásáron egy csendőrőrsjárat éppen akkor fogott meg egy embert, a midőn az egy szűrt csent el egy iparostól. A tolvaj — ki tagadni nem tudott, — vallott és pedig nagy dolgokat. Elbeszélte, hogy egy egész társaság van szervezve, melynek székhelye Beél. Ez a rablóbanda egy valóságos részvénytársaság. Az intézet felszereléseit kocsik, lovak, zsákok, álkulcsok, betörővasak képezik. A zsákmány egy helyre hozatik össze s részarányos felosztás tárgyát képezi. A ki lovat adott — szűrt kap, — aki azonban csak egy betörő vasat, — az nem viszi többre egy pár fejelés csizmánál. A csendőrség tovább nyomozott s eddig a szövetkezet 27 tagját tartóztatta le, kik között 10 darab hölgy van. A részvénytársaság pedig felszámolásba került — valószínűleg azért, mert alapszabályai nem voltak jóváhagyva.

* **Elhunyt lelkész.** Részvételt vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak a saját és a számos rokonság nevében fájdalommal telt szívvel jelentik, hogy: ntdő *Erdélyi* Pál, székelyteleki kath. lelkész rövid és keresztényi odaadással átszenvedett betegség után életének 54., áldozarságának 27. évében, a haldoklók szentsegeiben részesülve, nemes liskét f. hó 12-én d. u. 2 órakor Teremtőjének visszaadta. A boldogult földi maradványai f. hó 14-én d. u. 3 órakor fognak a Sztaroveczky-utczai g. kath. plebániailakból a g. kath. egyház szertartása szerint be-szenteltetni és a várad-olaszi-i sírkertbe öröknyugalomra helyezettetni. Nagyváradon, 1899. feb-

ruár hó 13-án. Nyugodjék békében és emléke legyen örök! Erdélyi Paulina, férj, Andrei Jánosné, Gizella és Lujza, mint gyermekei. Erdélyi Flóra férj. s családjával mint nővére. Erdélyi Döme nejével családjával mint fivére. Bozontai M. Magdolna mint napa. Boros János g. kath. lelkész nejével és gyermekeivel. Boros Erzsébet férjével s családjával. Boros Gábor; Boros Hilár nejével s családjával. Ludovika és Czeccilia mint sógorok. Andrei János lelkész és özv. Vesza Irén, valamint számos rokonai és a székelyteleki g. kath. összes hívei.

* **Petruka üzlete.** Petruka Mihály bottyáni lakos, szálás, erős ember, de nem hajlandó a munkára, hanem e helyett különös üzletet csinált magának. Szövetkezett két asszonnyal, kik bejárták a zöldfa-utczai üzleteket és a mit lehetett, elsinkofaltak. Petruka ott várta őket az ajtónál és gyorsan átvéve a lopott dolgokat, eltünt. A tolvaj asszonyok elesipése ugyanis nehéz volt, mert lopott dolgot nem lehetett náluk találni. Ilyenformán Petruka egészen üzletszerűen rendezte a tolvajlásokat. Tegnap azonban rajtavesztett. Az asszonyok három kiló hust loptak. Fröhlich Pál üzletéből, melyet Petrukánál megtaláltak. A tolvajt elfogták. Czinkostársait nem akarja megnevezni.

* **Az olesó gyűrűk.** Egy fiatal, fél szemére vak, gyanus kinézésű alak állított be tegnap V. J. nagyváradai ügyvédhez és gyűrűket kínált eladásra, még pedig rendkívül jutányos áron. Két-három forintért el akarta adni a legszebb arany gyűrűt. Kérdezték tőle, hogyan adhatja oly olesón a gyűrűket? A gyanus kinézésű idegen észrevette, hogy baj van.

— Mindjárt behívom a barátomat, a kinél van még sok, — mondotta és távozott.

Nem is jött vissza többé. A gyűrűket a rendőrségnél deponálták, a hol kiderült, hogy nem aranyból, hanem rézből készültek.

* **Rövid hírek. Jóváhagyás.** A belügyminiszter a derecskei polgári olvasókör alapszabályait jóváhagyta. — **Jegyző-választás.** Hosszupályiban márczius 10-én töltik be a megüresedett jegyzői állást. — **A szökött katona.** Mészáros László parasztleányt besorozták katonának, be is vitték Váradra a bakákhoz, hogy töltsön le azt a keserves három esztendő. De a szegény regruta nem tudta elfeledni az édes szülei házát, no meg a káplár ur hangja is másként szólt, mint otthon a Boriskáé. Érzékeny volt a gyerekek, el volt a szíve mélyéig keseredve s egyszer csak egy szép napon megszökött a regimentből. Haza ment Komádiba. Ott tartóztatta le a napokban és kísérte Váradra a komádi csendőrök.

Egylet.

A népkönyha-egylet közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, február 14.

A népkönyhat fentartó orth. izr. nőegyesület vasárnap d. u. a hitközség tanácstermében Löblé Henrikné elnökle alatt közgyűlést tartott, melyen jelen voltak:

Áron Salamonné, Klein Miksáné, Amigó Mórné, Steiner Benjaminsné, Weisz J. Miksáné, Krasznainé F. Mari, Feier Áronné, Weisz Henrikné, Freund Lajosné, Rosenthal Lipótné, Schwarcz Antalné, Valdmann Jakabné, Lövy Vilmosné, Brüder Jenőné, J. Weisz Mórné, Füchs Sámuelné, Kohn Dávidné, Löwinger Lenke, Ullmann Salamonné, Ferencz Ignáczné, Salamon Benedekné, Klein Jakabné, Lörincz Mártonné, Perl Mórné, Steinfeld Lajosné, Stösser Ignáczné, Ullmann Jakabné, Feldmann Mórné, Feldmann Izidorné, Fényes Józsefné, Jakobi Mórné, Hönigsberg Náthánné, Auspitz Adolfné, Berenfeld Jakabné, Schwarcz Hermanné, Weisz Lipótné, Lebovics Rudolfné, Mitheiler Edéné, Kepes Jónásné, Nagy Ferenczné, Veisz Lipótné, Sonenvirth Lipótné, Schosberger Edéné, Frankl Róza, Stern Gyuláné, Hajnal Mártonné, Kohn Béláné, Fischer Sámuelné, Reich Sándorné, Feldmann Józsefné, dr. Valdmann

Márkné, Munk Gáborné, Kiss Dávidné, Izsák Adolfné, Kállai Viktorné, Oestreicher Tóbiásné, Löwinger Jolán, Mandel Mórné, Weinberger Lajosné, Hönig Józsefné, Gelbman Irén, Oelbaum Farkasné, s még többen kiknek neveit nem sikerült följegyezni. Továbbá jelen voltak férfiak Ullmann Izidor hitk. elnök, Schwarcz Antal, Jungreisz Ignác, Tausz Jakab, Kaufmann Márton és Ullmann Ábrahám jegyző.

Kurländer Rafaelné elnöknő távollétében Löblé Henrikné alelnöknő nyitja meg az ülést, őszinte örömeinek adván kifejezést a felett, hogy a tagok oly nagy számban jelentek meg az ülésen, miből örvendetesen következteti, hogy az egyesület tagjai meg nem szünő lelkesedéssel és rokonszenvvel viseltetnek a népkönyha intézménye iránt. Különös jeleül az érdeklődésnek és áldozatkészségnek tekintendő az a nemes tett is, mely közvetlen az ülés előtt abban nyilvánult, hogy az egyesület egyik nagyrabecsült tagja: Áron Salamonné urnő 50 frttal az egyesületbe alapító tagul belépett s ezzel szintén egygyel szaporította azon kiváló érdemeit, a miket számtalan esetben tanúsított jóságának és áldozatkészségének köszönhetünk.

A napirend előtt Klein Miksáné kért szót s gyönyörű szép szavakban méltatta Ullmann Izidor hitk. elnök urnak a népkönyha létesítése és szervezése körüli nagy érdemeit, kit az egyesület disztagjául ajánlott megválasztani. A közgyűlés lelkes éljenzéssel tüntetett a jelenlevő hitközségi elnök mellett s az indítványt elfogadta. A titkári jelentést, mely lapunkban már ismertette volt s a tagok részére külön-külön is megküldetett, tudomásul vették. A számvizsgáló bizottság záradékával ellátott zárszámadások jóváhagyattak és a vezetőségnek a felmentvény megadatott. Több igazgatási ügy tárgyalása és elintézése után megajtották a tisztikar és a választmányi hölgyek választását. Megválasztattak az 1899—1901 nov. 1-ig terjedő 3 évi ciklusra elnöknek Kurländer Rafaelné, alelnöknek Löblé Henrikné és Blau Sámuelné, pénztárosnő Klein Miksáné, ellenőr Áron Salamonné és jegyzőül Ullmann Ábrahám.

Választmányi tagok lettek:

Amigó Mórné, Adler Mórné, Dr. Altmann Jakabné, Auspitz Adolfné, Algai Ignáczné, Brüder Jenőné, Berenfeld Jakabné, Benes Sámuelné, Berger Mórné, Berkes Bertalanné, Berger Adolfné, Czuker Józsefné, Diósy Lajosné, Fuchsz Mórné, Forabbiné, Frankl Lázárné, Frankl Zsigmondné, Friedmann Fülöpné, Dr. Fiedländer Sámuelné, Feldman Izidorné, Frankl Róza, Ferencz, Ignáczné, Füchsl Jakabné, Fischer Sámuelné, Feldmanné Mórné, Feldmann Józsefné, özvegy Fischer Simonné, Fuchs Sámuelné, Grösz Albertné, Gábel Jakabné, Hartmann Mórné, Hajnal Mártonné, Heller Mártonné, Jungreisz Ignáczné, Jakobi Mórné, özv. Kurländer Mórné, Kohn Dávidné, Kupfermann Náthánné, Kain Jakabné, Krasznainé F. Mari, Kepes Lipótné, Kaufmann Mártonné, Klein Jenőné, Kiss Dávidné, Ifj. Klein Lázárné, Klein Miksáné, Sas kávéház Kepes Mórné, Kepes Jónásné, Kohn Béláné, Leichtmann Hermanné, Lövy Ignáczné, Löbl Mártonné, Leitner Lázárné, Leitner Mártonné, Lörincz Mártonné, Lövy Vilmosné, Leipnik Mihályné, Leichtmann Mórné, Lévai Mártonné, Mandel Adolfné, Müller Salamonné, Munk Gáborné, Munk Adolfné, Mitheiler Edéné, Neuman Mórné, özv. Neuman Izsákné, Pollák Mórné, Pollák Pálné, Róz Ignáczné, Róz Simonné, Rosenthal Lipótné, Rosenthal Mórné, Rosenzweig Henrikné, Ifj. Rosinger Jakabné, Rosenfeld Mártonné, Rosenzweig Lipótné, Rothbárt Lázárné, Spitzer Sámuelné, Spitzer Bernátné, Stern Hermanné, Strasser Ignáczné, Sebő Izsóné, Schosberger Edéné, Schöfneld Lajosné, Stern Lajosné, Schwartz Antalné, Stern Mózesné, Sonnenwirth Bernátné, Sternthal Sándorné, özv. Stern Gyuláné, Steiner Benjaminsné, özv. Sicherman Adolfné, Salamon Benedekné, Schwartz Hermanné, özv. Spitz Sámuelné, Steier Farkasné, Tausz Jakabné, Ullmann Izidor, Ifj. Ullmann Izidorné, Dr. Ullmann Béláné, Ullmann Józsefné, Ullmann Ábrahámné, Ullmann Salamonné, Wallerstein Salamoné, Weisz Mórné, I. Weisz Mórné,

Weisz J. Miksáné, Wechsler Adolfné, Weisz Mayerné, Waldman Dávidné, Waldman Márkné, Weinberger Jakabné, Weiszlovics Adolfné, Wallerstein Dánielné, Weisz Henrikné, Weisz Salamonné. Végül a választmányi tagok sorából megválasztott a 25 tagú igazgató bizottság, mire elnökne az ülést berekesztette.

A várad-velencei Népkör közgyűlése.

A várad-velencei s váraljai népkör vasárnap d. e. tartotta meg évi rendes közgyűlését a tagok óriási részvéte mellett. A gyűlést Rácz Jakab köri alelnök nyitotta meg, a megüresedett elnöki tisztség betöltését tűzve ki a közgyűlés első tárgyalául. A választmány határozatához képest a közgyűlés egyhangulag és nagy lelkesedéssel Dési Géza dr. ügyvédet, a »Nagyváradai Napló« szerkesztőjét választotta meg a kör elnökeül, kinek meghívására Tóth Ferencz főjegyző elnökle alatt dr. Barna Ármán és Pap Demeter lettek kiküldve, kiknek társaságában az új elnök a közgyűlésbe megjelent. Harsány éljenzéssel fogadták. Rácz Jakab és Domokos Károly szép beszédekkel üdvözölték az új elnököt, ki megköszönte a kitüntetést és gyönyörű szavakkal fejtegette a társaságyletek feladatát. Azt mondotta, hogy a mostani sivar korban nagy szükség van rájuk, hogy a hajléktalan lélek menhelyet és az éhező sziv a maga népkönyháját megtalálhassa. Végül megígérte, hogy a kör érdekében hathatósan közre fog működni. A beszédet nagy tetszéssel és éljenzéssel fogadták.

Ez után Tóth Ferencz főjegyző olvasta fel évi jelentését, hü képét adván a kör múlt évi működésének.

Utána Rácz Jakab olvasta fel lemondott pénztárnok helyett az évi jelentést, melyben a kör pénztári állagáról adott kimutatást. A megüresedett alelnöki állásokra Horváth Géza, Farkas József és Veisz Mór, pénztárnokká Papp György, főjegyzővé Tóth Ferencz, aljegyzőkké Jambor István és Orbán János, könyvtárnokká Mátrai György, háznagyvá Virányi Győző, egyleti ügyésszé dr. Kripka Henrik választattak meg.

A választmányt is ujonnan megalakították s miután a lemondott dr. Moskovits József és Rácz Jakab alelnöknek a kör érdekében kifejtett buzgó működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak, a közgyűlés dr. Dési Géza új elnök lelkes éljenzésével véget ért.

Tisztujtás a 48-as népkörben. A 48-as népkör vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését Daday József elnökle alatt, melyen a tisztujtást a következőképen ejtették meg: Elnök: Daday József, alelnök: Milibák József, gazd. elnök: Molnár János, jegyzők: Gerencsér József, Németh Antal, pénztárnok: Schwartz Izidor, ügyész: Szokoly Tamás, I-ső könyvtáros: Gerencsér József, II-od könyvtáros: Kotz Zoltán, számvizsgálók: ifj. Cser János, Mertz János, Oláh Lajos.

A nagyvárad-i kereskedő ifjak köre választmánya népes gyűlést tartott vasárnap a kör helyiségében, melynek legfőbb pontja a tisztikar megválasztása volt, dr. Sarkadi Lajos elnökle alatt a tisztikar következőkép alakult meg. Alelnökök: Kádár János és Cziller Imre, I-ső titkár: Tolnay Miksa, II. titkár: Michelstädter Sándor, háznagy: Kövér Béla, pénztáros: Fris Zsigmond, jegyző: Weisz Mór, könyvtáros: Schlesinger Sándor, ügyész: dr. Adorján Ármán.

Mulatság.

A tűzoltók álarczosbálja. Az »óh nép« mulatott vasárnap este, midőn a »Fekete Sas« nagytermében megtartották a tűzoltók álarczosbálját. A legérdekesebb mulatságok egyike ez, a

melyen a legkülönbözőbb elemek találkoznak. Szobaleányok, szakácsnők, szolgálégyek, sat., sat. mulatnak itt Isten igazában. A maszkoképen nem a legkifogástalanabb jelmezekben jelennek meg, no de ez senkit sem zseniroz. És megjelennek ezen a mulatságon a Don Juanok is, kik találgatják, ki lehet ez és az a maskara. Az idei alarczos-bálon a »Fekete Sas« nagyterme a zsu-folásig telt meg, a táncz pedig csak kivilágos virradatkor ért véget.

Iparosbál Tenkén. A tenkei ipartestület f. hó 11-én bált rendezett saját pénztára javára, mely 97 frtot jövedelmezett. Ilyen sikerült mulatság még nem volt. mióta a testület fenáll. A táncz csak reggel 7 órakor ért véget. A jelenvolt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Libertiny Jánosné, Köteles Istvánné, Bajer Antalné, Stein Ignáczné, Kovács Józsefné, Nagy Lajosné, Nagy Péterné, Gállai Jánosné, Sipos Lajosné, Dvorzsák Károlyné, Nagy Józsefné, Szarvas Károlyné, Bársony Lajosné, Köteles Mihályné, Zamelo Valentinoné, Bernátuczai Antonné, Szép Ferenczné, Bökenyi Károlyné, Veszefőlszki Istvánné.

Leányok: Árkusi Etelka, Árkusi Vilma, Nagy Etelka, Gáll Etelka (Belényes), Stein Laura, Klein Pepike, Bajer Lujza, Gergely Erzsike, Szarvas Vilma, Szarvas Jolánka, Szarvas Ilonka, Nagy Juliska, Sipos Erzsike, Sipos Jolánka, Sumi Irén, Köteles Erzsike, Bökenyi Róza, Bársony Tereci.

Farsang temetése. Az épp oly kedélyes, mint humanus Lajos-asztaltársaság következő vidám meghívóval temeti az idei farsangot: Meghívó Carne-vál herczeg lakodalmára a »Kis Pipá«-ba. A »Lajos-asztaltársaság« a mostani századvégi fonákságoknak megfelelően, nem temeti el a farsangot, inkább megházasítja és szaporíttatja; azonban figyelembe veszi az érdeklődő tagjai pénztárczájának obstruált beltartalmát, a kétséges békét csak a fényűzés határozott kizárásával hiszi megvalósíthatónak, ahhoz alkalmazkodik a programjával, február hó 14-én este 8 órakor. Nyitány a humor látszólagos kifejezésével. Táncz: Soh'se halunk meg . . . Éjfélok: Herczegi nászfelvonulás! Énekesek, zenészek, vitézek főurak és szolgálók, polgárok és népek, papok, katonák és diákokból áll ugyan a világ minden mulatsága, azért, ha a meghívottak megjelennek, megtanulhatják, hogyan kell keztyübe fűtyölni: »Keveset igérni, többet tenni!« A címzettet szívesen látja Nagyvárad, 1899. február 10. A »Lajos-asztaltársaság« XIII.

TÁVIRATOK.

Justh Gyula jobban van.

Budapest, február 13. (A Nagyvárad Napló tud. táv.) Az obstrukció egyik lelkes vezére, *Justh Gyula* országgyűlési képviselő több hétig tartó súlyos betegségéből felépült és ma először sétált ki; ez alkalommal ismerősei közül számosan üdvözölték.

Andreé holttestét megtalálták.

Budapest, február 13. (A Nagyvárad Napló tud. táv.) Az Andreé nyomára vonatkozó pétérvári hir való; hivatalos jelentések alapján *megeősíti azt a pétérvári svéd követ is.*

Megégett örültek.

New-York, február 13. (A Nagyvárad Napló tud. táv.) Iszonyu tüzvész pusztított a *New-York* állambeli *Janktomban*. A tűz óriási szélviharban keletkezett és a tébolydába is belekapott. Mentésről szó sem lehetett, az orvosok és ápolónők fejüket vesztették; mindenki saját élete megmentésére gondolt, de különben is lehetetlen volt a mentés; mert a szerencsétlen elme-

betegek, nem akarták elhagyni czelláikat, tizenhét örült lett a lángok martaléka.

A kis-czelli panama.

Kis-Czell, febr. 13. (A Nagyvárad Napló tud. táv.) A kisczelli takarékpénztár ügyében a vizsgálóbíró megkereste a budapesti főkapitányságot, hogy *Scheiber Nándor* kipuhatólására nézve a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Egy főudvarmester halála.

Abbázia, február 13. (A Nagyvárad Napló tud. táv.) *Ferencz-Ferdinánd* főherczeg főudvarmestere gróf *Abensperg-Traun* Abbáziában meghalt.

Öngyilkossági kísérletek.

Budapest, február 13. (A Nagyvárad Napló tud. távirata.) *Liliomszky Rudolf* budapesti születésű gyári munkás, tegnap este öngyilkossági szándékból, a várkert-rakpartról a Dunába ugrott. A közelben lévő halászok azonban szerencsére megmentették a haláltól. — Englerle Gizela upesti születésű 19 éves leányt ma reggel a Deák-utca 11. sz.mu ház előtt eszméletlen állapotban találták. Bevitték a Károlyi-kórházba, a hol a megállapították, hogy a leány egy deczi tiszte alkoholt ivott. Állapota súlyos.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Bicskás atyafiak. A falusi paraszt-verekedek epilógusa rendesen a törvényszéki termekben szokott lejátszódni. Szerfölött ritkán esik meg, hogy az ellenfelek beérjék uri módra néhány odadobott sértéssel vagy olyan szurásokkal, a melyek nem esnek helyén, hanem ott minden feltétel nélkül omlik az első vér. Réven sem térnek el ettől a codexbe sohasem foglalt szokástól és a bicska volt a nézeteltérések kiegyenlítője abban az esetben is, mikor a mult őszön *Pakurár* Pintye arczon ütötte *Cseri* Ferenczet. Asszony volt a dologban, úgy mondják, a *Cseri* Ferencz asszonya, a kit elszeretett *Pakurár* Pintye. Ott folyt le a duellum, tettegesség színhelyén. Egyenlőtlenül igaz, mert csak a megtámadottnál volt bicska, a mely keményen beszaladt a *Pakurár* Pintye oldalába. A nagyvárad törvényszék tegnap foglalkozott az ügygyel és *Cseri* Ferenczet 4 havi fogházra ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

A Léderer és Kálmán szeszgyár közgyűlése. Vasárnap délután 3 órakor tartotta városunk egyik legvirágzóbb vállalata a *Léderer* s *Kálmán*-féle szeszgyár és finomító részvénytársaság 12. évi rendes közgyűlését. E vállalat az idén is igen szép eredményt mutat fel: Osztalékra 10 száz. azaz részvényenként 20 frt jutott. A nyers nyereség 65.471 frt 98 kr., ebből a közgyűlés az igazgatósági jelentés alapján a gyermekbarát alapítványra 100 frt, különféle leírásokra 6842 frt 92 kr., a tartalékalap f. évi gyarapítására 2915 frt, értékesítkkenési tartalékalap gyarapítására 20.000 frt, igazgatósági és felügyelői jutalékokra 5357 frt 10 kr., osztalékokra 10 száz, azaz 20 frt részvényenként 30.000 frt jutott. A fenmaradt 622 frt 06 kr. pedig új számlára átvitelt.

Az igazgatósági jelentés felolvasása után a betegsége folytán állásáról lemondott és a vállalat felvirágoztatása terén igen sok érdemeket szerzett *Herman* Benedek igazgató helyébe egyhangulag *Deutsch* K. I. ur választott meg. A felügyelő bizottsági tagok a régiek maradtak u.

is *Bognár* Sándor, *Fényes* Manó, *Léderer* Mór. A közgyűlésen jelen voltak özv. dr. *Berkovits* Zsigmondné, *Reisman* Mór, *Léverer* Dávid, *Weisz* Gábor, *Róz* Simon, dr. *Radó* Ignácz, *Léderer* Mór, *Bognár* Sándor, *Fényes* Manó, *Weisz* Ernő részvényesek.

A kiváló szakképzettségű vezérigazgató *Weisz* Gábor éltetése után a közgyűlés véget ért.

Tőzsdei jelentések.

— A »Nagyvárad Napló« eredeti tudósításai. —

Az utótőzsde zárulata.

Buza márcziusra	9.70
Buza áprilisra	9.47
Buza októberre	8.59
Róz	7.90
Zab	5.83
Tengeri	4.76
Repcze	12.30

Budapesti gabonatőzsde.

Az utótőzsde zárulata

Osztárk hitelrészvény.	367.80
Magyar hitelrészvény	399.20
Osztárk-Magyar államv	364 —
Közüti	403 50
Salgótarjáni	643.—
Rimamurányi	324.75
Villamos vasut	229.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. febr. 14.

Magyar aranyjárdék 4% — — — — —	119.50
Magyar koronajárdék 4% — — — — —	97.85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2% — — — — —	121.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2% — — — — —	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból — — — — —	120.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% — — — — —	96.—
Italmérési jog megváltási kötvény — — — — —	100.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény — — — — —	96.75
Magyar nyereségny sorsjegy-kölcsön — — — — —	161.25
Tizaszabályozási és szegedi sorsjegy-kölcsön — — — — —	139.50
Osztárk járadék papirban — — — — —	101.25
Osztárk járadék ezüstben — — — — —	101.10
Osztárk korona járadék — — — — —	120.—
Osztárk járadék aranyban — — — — —	102.—
1860. oszt. államsorsjegyek — — — — —	141.—
Osztárk-magyar bankrészvény — — — — —	914.—
Magyar hitel bank részvény — — — — —	398.75
Osztárk hitelbank intézeti részvény — — — — —	366.—
Osztárk-magyar államvasuti részvény — — — — —	363.30
20 frankos arany (Napoleond'or) — — — — —	955.—
Német birodalmi márka — — — — —	58.90
London vista — — — — —	120.—
Páris vista — — — — —	47.82 1/2
20 márkás arany — — — — —	11.79

Szerkesztik:

Lovassy Andor, Dr. Dési Géza, Fehér Dezső.

A szerkesztésért felelős:

LOVASSY ANDOR.

יין כשר של פסח

Husvétí

kóser bor.

Mindig nagy készlet

kitűnő borokban,

eredeti vagy kis hordókban.

Kivánatra: Főt. *Fuchs Mór* főrabbi ur hehserével szolgál

Ullmann József

bornagykereskedése

Nagyváradon.

VASUTI MENETREND.

Érvényes: 1898. okt. 1-től 1899. május 1-ig.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár						Püspökladány—Debreczen—Érmihályfalva									
		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.			Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.			Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.	
Kolozsvár	ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest	ind.	9 15	1 55	5 45	8 30	—	Püspökladány	ind.	4 06	1 31	6 00	2 40	6 13	
Bánfi-Hunyad	„	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagy-Káta	„	10 20	—	7 54	10 16	—	Debreczen	„	5 22	3 00	6 55	4 07	7 36	
Csucsá	„	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok	„	11 19	4 23	9 27	16 31	—	Érmihályfalva	érk.	6 35	4 01	7 38	5 09	—	
Bucsa	„	—	—	9 33	8 51	5 13	Püspökladány	„	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspökladány							
Brátka	„	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd	„	—	—	12 07	2 12	5 17			Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	T. v.	
Rév	„	1 34	7 47	10 08	9 30	6 19	Sáp	„	1 17	6 15	12 24	2 27	5 38	Érmihályfalva	ind.	6 36	11 17	5 35	9 14	8 13	
Élesd	„	†1 48	†7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu	„	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debreczen	„	7 50	12 36	8 15	10 27	8 54	
Mező-Telegd	„	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd	„	—	—	1 00	3 00	6 28	Püspökladány	érk.	—	1 45	9 45	11 28	9 48	
F.-Vásárhely	„	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes	„	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen-Nagyléta-Vértess							
V.-Velenceze	„	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors	„	—	—	1 28	3 25	6 56			V. v.	V. v.				
Nagyvárad	érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Bihar-Püspöki	„	—	—	1 35	3 32	7 08	Debreczen ind.	8 35	4 21	Léta-Vértess ind.	5 25	1 05		
Nagyvárad	ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad	érk.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22	Sáránd	„	9 28	5 06	M.-Pályi	5 47	1 30	
B.-Püspöki	„	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad	ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22	H.-Bagos	„	9 44	5 17	H.-Pályi	6 03	1 48	
Bors	„	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze	„	2 25	—	2 30	4 04	1 31	H.-Pályi	„	10 05	5 41	H.-Bagos	6 18	2 05	
M.-Keresztes	„	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely	„	—	—	2 41	4 16	1 46	M.-Pályi	„	10 20	5 55	Sáránd	6 40	2 29	
M.-Peterd	„	—	—	12 15	11 50	3 38	Mező-Telegd	„	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	Léta-Vértess ér.	10 43	6 15	Debreczen ér.	7 18	3 13		
B.-Ujfalu	„	3 18	9 22	12 29	12 05	4 16	Élesd	„	†3 04	†7 56	3 21	4 56	2 50	Sáránd—Derecske							
Sáp	„	†3 38	—	12 47	12 25	4 49	Rév	„	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32			Sáránd ind.	9 38	5 16	Derecske ind.	6 00	1 49
Báránd	„	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka	„	—	—	4 06	5 43	4 08	Derecske	érk.	9 57	5 35	Sáránd	6 20	2 08	
Püspökladány	„	4 03	10 03	1 34	1 19	5 31	Bucsa	„	—	8 51	4 27	6 04	4 36	Derecske—Sáránd							
Szolnok	„	5 30	11 44	3 25	3 37	—	Csucsá	„	4 16	9 06	4 53	6 31	5 03								
Nagy-Káta	„	6 34	12 41	4 45	5 07	—	Bánfi-Hunyad	„	4 52	9 37	5 32	7 16	—								
Budapest	„	7 50	1 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár	érk.	5 55	10 36	6 59	8 23	—								

Nagyvárad—Szeged				Szeged—Nagyvárad				Nagyvárad—Arad				Arad—Nagyvárad							
		Sz. v.	Sz. v.	V. v.			Sz. v.	Sz. v.	V. v.			Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.			Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad	ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged	ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad	ind.	10 20	4 25	7 30	Arad	ind.	5 10	11 20	9 18
Ósi	„	10 30	4 36	7 44	H.M.Vásárhely	„	4 44	11 05	7 57	Ósi	„	10 30	4 36	7 44	Kurtics	„	5 39	11 49	10 51
Less	„	10 48	4 56	8 06	Orosháza	„	5 39	11 54	9 38	Less	„	10 48	4 56	8 06	B.-Csaba	„	7 00	2 33	4 16
Cséffa	„	11 03	5 12	8 29	B.-Csaba	„	7 00	2 33	4 50	Cséffa	„	11 03	5 12	8 29	B.-Gyula	„	7 27	3 05	5 12
Nagy-Szalonta	„	11 26	5 37	9 08	B.-Gyula	„	7 27	3 05	5 26	Nagy-Szalonta	„	11 26	5 37	9 08	Sarkad	„	7 47	3 27	5 35
Kötegyán	„	11 46	†5 57	9 37	Sarkad	„	7 47	3 27	5 56	Kötegyán	„	11 46	†5 54	9 37	Kötegyán	„	†7 56	3 39	6 46
Sarkad	„	11 57	6 09	9 51	Kötegyán	„	†7 56	3 39	6 09	Sarkad	„	11 57	6 09	9 51	Nagy-Szalonta	„	8 28	4 10	6 50
B.-Gyula	„	12 21	6 34	10 21	Nagy-Szalonta	„	8 23	4 10	6 47	B.-Gyula	„	12 21	6 34	10 21	Cséffa	„	8 42	4 34	7 26
B.-Csaba	„	2 10	7 22	4 42	Cséffa	„	8 42	4 34	7 18	B.-Csaba	„	2 23	7 17	4 32	Less	„	9 04	5 00	7 50
Orosháza	„	3 10	8 32	5 48	Less	„	9 04	5 00	7 51	Kurtics	„	3 28	8 20	5 38	Ósi	„	9 21	5 19	8 00
H.-M.-Vásárhely	„	4 00	9 26	7 00	Ósi	„	9 21	5 19	8 16	Arad	érk.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad	érk.	9 32	5 30	8 47
Szeged	érk.	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad	érk.	9 32	5 30	8 31										

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad				Nagyvárad—Gyoma				Gyoma—Nagyvárad			
		V. v.	Sz. v.			V. v.	T. v.			Sz. v.	V. v.			V. v.	V. v.
Nagyvárad	ind.	3 50	2 40	Vaskóh	ind.	4 30	2 30	Nagyvárad	ind.	5 50	2 37	Gyoma	ind.	3 40	2 40
Várad-Velenceze	„	4 05	2 51	Lunka-Rézbánya	„	†4 42	†2 43	Ósi	„	6 09	2 51	Déva-Ványa	„	4 37	3 48
Félic-Fürdő	„	4 32	3 13	Szudrics	„	5 09	3 12	Uj-Palota	„	6 24	3 05	Körös-Ladány	„	5 13	4 22
Kardó	„	4 50	3 27	Belényes	„	5 37	3 52	Gyires	„	6 41	3 17	Szeghalom	„	5 49	4 53
Magyar-Gyepes	„	5 50	4 17	Sonkolyos	„	†5 58	†4 15	Körösszeg	„	7 02	3 36	Vésztő	„	6 12	5 36
Tasádfő	„	6 05	4 31	Belényes-Ujlak	„	6 10	†4 27	Szakáll	„	7 39	4 05	Kót	„	6 38	6 03
Drág-Cséke	„	6 30	4 45	Borz	„	†6 10	†4 37	Nagy-Tóti	„	7 55	4 21	Iráz	„	6 52	6 29
Magyar-Cséke	„	6 50	†5 00	Sólyom	„	6 35	4 58	Komádi	„	8 25	4 32	Komádi	„	7 10	7 08
Dusesd	„	†7 05	†5 12	Gyanta	„	6 56	†5 19	Iráz	„	8 42	4 49	Nagy-Tóti	„	7 22	7 14
Szombatság-Rogoz	„	7 48	5 47	Hollód	„	7 10	5 34	Kót	„	9 19	5 14	Szakáll	„	7 48	7 43
Hollód	„	7 58	5 58	Szombatság-Rogoz	„	7 31	6 03	Vésztő	„	9 44	5 32	Körösszeg	„	8 11	8 12
Gyanta	„	8 12	6 11	Dusesd	„	†7 55	†6 34	Szeghalom	„	10 34	6 13	Gyires	„	8 33	8 33
Sólyom	„	8 38	6 36	Magyar-Cséke	„	†8 07	†6 49	Körös-Ladány	„	11 00	6 31	Uj-Palota	„	8 47	8 53
Borz	„	†8 53	†6 50	Drág-Cséke	„	8 26	7 17	Déva-Ványa	„	12 03	7 21	Ósi	„	9 03	9 13
Belényes-Ujlak	„	9 05	7 01	Tasádfő	„	8 40	†7 33	Gyoma	érk.	12 45	8 06	Nagyvárad	érk.	9 20	9 30
Sonkolyos	„	†9 18	†7 13	Magyar-Gyepes	„	8 54	7 50	Nagyvárad—Érmihályfalva							
Belényes	„	10 04	7 47	Kardó	„	9 27	†8 31	Érmihályfalva—Nagyvárad							
Szudrics	„	10 27	8 09	Félic-Fürdő	„	9 40	†8 45								
Lunka-Rézbánya	„	10 56	†8 21	Várad-Velenceze	„	10 01	9 09	Nagyvárad	ind.	6 50	5 40	Érmihályfalva	ind.	5 05	5 00
Vaskóh	érk.	11 12	8 49	Nagyvárad	érk.	10 11	9 19	Bihar-Püspöki	„	7 17	5 57	Érselind	„	5 37	6 20

Szombatság-Rogoz—Dobrest				Dobrest—Szombatság-Rogoz				Nagyvárad—Érmihályfalva				Érmihályfalva—Nagyvárad			
		V. v.	T. v.			V. v.	T. v.			V. v.	V. v.			V. v.	V. v.
Szombatság-Rogoz	ind.	7 55	6 08	Dobrest	ind.	6 36	4 22	Nagyvárad	ind.	6 50	5 40	Érmihályfalva	ind.	5 05	5 00
Nánhegyes	„	†8 21	†6 34	Nánhegyes	„	†6 46	†4 32	Bihar	„	7 44	6 20	S			

A vonatok közlekedési ideje középeurópai idő szerint van kitüntetve.

A vastagabb számok az este 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig terjedő éjjeli időt jelentik. — A †-tel jelzettek feltételes megállóhelyek.

Még sohasem létezett!

100.000
koronát

lehet az Ujságíró-sorsjegyek utolsó huzásánál, mely
már a jövő héten
kedden, február hó **21-én** fog okvetetlenül megtartatni,
☞ egy koronával nyerni. ☞

Főnyeremény **100.000** korona, **10.000** korona stb. stb.

Egy sorsjegy ára egy korona.

Sorsjegyek kaphatók: az összes bankokban, váltóházakban, dohány-
tőzsdékben és ezen lap kiadóhivatalában.

1513/1898. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel köz-
hírré teszi, hogy a nagyvárad városi kir. járásbírósnak
1898. évi V. IV. 230. sz. végzése folytán Diósi Ig. fia
Lajos felperes részére, Mayer Imre alperes ellen 28 frt
50 kr. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végre-
hajtás folytán, alperestől lefoglalt és 308 frtra becsült
ingóságokra a fenti kir. járásbírósnak fenti 898. sz. vég-
zésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap
és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben
azok kielégítési jogot nyertek volna, alperes lakásán,
(kis-sötétág) leendő megtartására határidőül 1899. évi
február hó 14-ik napjának délutáni 9 órája kitű-
zetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, a legtöbbet
ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron
alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingó-
ságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző
kielégítettetéséhez tartanak jogot, amennyiben részükre

foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végre-
hajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi jelen-
téseiket az árverés megkezdéseig alólírott kiküldöttnél
írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mu-
lasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak
utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság
tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.
Kelt Nagyváradon, 1899. évi jan. hó 27-ik napján.

Csathó Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

164/1899 végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz.
102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi hogy a nagy-
várad városi kir. járásbírósnak 1899 évi V. I. 1. számú
végzése következtében Dr. Várady Zsigmond ügyvéd

által képviselt Paul Tanners Söhne javára Rendes Szidor
ellen 66 frt 50 kr. s jár. erejéig 1899 évi január hó 10-én
foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és
1100 frt — krra becsült butorokból álló ingóságok nyil-
vános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a fenti kir. járásbírósnak 1899 évi
V. I. 1. számú végzése folytán bíróság már megállapi-
tott költségek erejéig alperes lakásán nagypiaczter le-
endő eszközzésére 1899 évi márcz. hó 6 napjának dél-
előtti 11 órája határidőül kitűzik és ahhoz a venni szán-
dekozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az
érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a
értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek
becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások
is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyer-
tek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-
a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyvárad 1899 évi febr. hó 10 napján.

Véniss Béla,
kir. bírósági végrehajtó.

Telefon!

Hartmann és Murai

Telefon!

sör- és bor-nagykereskedők

Nagyvárad, Kapuczinus-utca 56. sz.

Kiváló hegyi borok

nagyban és kicsinyben, a borok valódiságáért és tisztaságáért a legmesszebb menő garancia. **Palaczkolt borok**
eddig senki által nem nyújtott kitűnő minőségben.

A kőbányai polgári serfőzde sőrei,

a mely gyártmány a milleniumi kiállításon valamennyi sörgyár gyártmányai közül egyedül lett kitüntette a legna-
gyobb kitüntetéssel: a **díszoklevéllel**.

Mindezen italok raktárunkon állandó készletben vannak és így a nagyérdemű fogyasztó közönség igényeit bármily
nagy mennyiségben is kielégíthetjük.